

TREBALL SOBRE L'ÚS DIDÀCTIC DE DOCUMENTS D'ARXIU:

Arxius i fonts primàries. El Carrilet, un tren per la història

Autors: Paula Genové, Aïna Izquierdo i Carla Parera-Nieto

Estudis: Doble Grau en Educació Infantil i Educació Primària (4t)

Mòdul: Ciències Socials 2 (3101G03023)

Professora: Lada Servitja

Curs: 2021/2022

ÍNDEX

Introducció	3
Context de l'escola on es durà a terme la proposta	3
Objectius didàctics de la proposta	4
Continguts conceptuals	4
Continguts procedimentals	4
Breu explicació de la unitat didàctica	4
Activitats didàctiques	5
Activitat 1: Presentem el Carrilet	5
Activitat 2: Investiguem el Carrilet!	8
Activitat 3: Xerrada A tota màquina!	14
Activitat 4: Ens convertim en autèntics reporters!	17
Activitat 5: Mans a la notícia!	20
Activitat 6: Passatgers al tren!	23
Activitat 7: Viatgem en el temps!	30
Activitat 8: Juguem a "La companyia del Carrilet"	39
Conclusions	42
Bibliografia	44

Introducció

El tema que volem treballar en aquesta Unitat Didàctica és el Carrilet. Primerament, hem triat aquesta temàtica perquè l'escola on ens trobem se situa al costat de la ruta per on passava el ferrocarril que viatjava des de Girona fins a Sant Feliu de Guíxols. Per tant, considerem que es tracta d'un element que constantment forma part del dia a dia dels infants, però que realment desconeixen.

Creiem que és important que els alumnes en coneguin la seva història, a causa de l'impacte que va tenir aquesta invenció en les vides dels habitants de Llagostera, ja que els va permetre establir relacions més ràpidament amb les poblacions del voltant. Un altre aspecte a destacar, és que els alumnes encara poden conèixer a gent del seu entorn (avis, familiars, veïns...) que haguessin pogut viatjar o veure el Carrilet. Aquest fet pot ser molt enriquidor pels infants perquè els pot resultar molt més atractiu i curiós que persones properes els expliquin vivències viscudes amb aquest ferrocarril (transmetent d'aquesta manera el temps viscut) tot relacionant el centre educatiu amb la societat i l'entorn que ens envolta.

A més a més, aquest any se celebraria el 130è aniversari de l'aparició d'aquest transport, aspecte que ens podria facilitar la introducció d'aquest tema a l'aula.

Les fonts que hem utilitzat són, majoritàriament, primàries, ja que, en gran part són documents que la població utilitzava de manera habitual en l'època. També hem fet ús de fotografies que permeten veure com era el Carrilet i la societat de l'època. Totes les fonts emprades ens les han facilitat l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Context de l'escola on es durà a terme la proposta

Aquesta proposta didàctica s'ha dissenyat per a dur-la a terme a l'Escola Puig de les Cadiretes, la qual és una escola pública de dues línies que acull alumnes des de P-3 a 6è de primària. Està situada a Llagostera, un poble del Gironès on viuen 8647 habitants. L'escola es troba en un entorn urbà tot i que la part de darrere està envoltada de vegetació, ja que comunica amb el carril bici que uneix Sant Feliu de Guíxols amb Girona (la ruta del Carrilet).

La nostra unitat didàctica està pensada per a dur-la a terme amb els alumnes de 6è d'aquesta escola. La nostra classe està formada per a 20 infants, 12 dels quals són nenes i 8 són nens.

Objectius didàctics de la proposta

Els objectius que ens plantejem amb la nostra proposta són els següents:

Continguts conceptuals

- Adquirir coneixements relacionats amb el Carrilet (què era, quines feines estaven vinculades amb aquest transport, quin impacte va suposar la seva aparició, etc.).
- Identificar com era la realitat de l'època (finals del S.XIX - inici del S.XX) a partir de les activitats que es proposen (feines, rols implementats per la societat, transports, etc.).
- Establir relacions temporals (passat - present - futur) connectant amb l'evolució del transport i de la societat.
- Conèixer l'impacte i la importància de la notícia a l'hora d'informar.

Continguts procedimentals

- Obtenir informació a través de diferents canals: vida real, jocs, internet, fonts primàries i secundàries, notícies...
- Apreciar les fonts d'arxiu com a un recurs important per a conèixer el nostre passat.
- Treballar cooperativament per tal d'assolir un objectiu comú.

Breu explicació de la unitat didàctica

Aquesta unitat didàctica gira al voltant del ferrocarril que viatjava des de Sant Feliu de Guíxols fins a Girona. En el seu transcurs s'utilitzen fonts recuperades de l'arxiu de Sant Feliu de Guíxols per tal de treballar continguts curriculars a partir d'aquestes.

Els continguts que treballem estan relacionats amb diferents àrees de coneixement, per tal d'elaborar uns aprenentatges transversals. Per exemple, els alumnes duran a terme operacions amb nombres decimals, descobriran l'estructura de la tipologia textual de la notícia per tal d'elaborar-ne una, es potenciarà la reflexió a partir de situacions on es marquin desigualtats de gènere, socials, etc. Cal tenir en compte que el fet de partir de fonts d'arxiu, permet treballar contínuament l'àrea de coneixement del medi, descobrint el context de l'època, tot fent comparatives amb el present i sovint especulant sobre un possible futur.

Per tal d'enllaçar totes les sessions, es recorre a l'ús d'un element característic del Carrilet, el bitllet de lliure circulació, el qual servirà com a document que acrediti la correcta realització de totes les activitats programades. Així doncs, a cadascuna de les sessions, es disposarà

d'una màquina de fer forats diferents que caracteritzi aquella pràctica, per tal de senyalitzar tots els bitllets de lliure circulació en finalitzar-la.

Activitats didàctiques

<u>Activitat 1: Presentem el Carrilet</u>
Objectius
<p>Objectiu: Despertar la curiositat dels infants entorn la temàtica del Carrilet, a partir d'una situació inventada.</p> <p>Objectiu: Introduir la temàtica de la Unitat Didàctica a través d'una dinàmica que comporti un conflicte cognitiu en els infants, portant-los a seguir investigant a casa.</p>
Competències d'àrees per dimensions
<p>ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI</p> <p><i>Dimensió món actual</i></p> <p>Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.</p> <p>Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.</p>
Continguts
<p style="text-align: center;">ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI</p> <p><i>Dimensió món actual</i></p> <p>Competència 1.</p> <ul style="list-style-type: none">- La formulació d'hipòtesis, l'anticipació de respostes, la curiositat científica. <p>Competència 2.</p> <ul style="list-style-type: none">- Passat, present i futur de les societats i comunitats culturals.- El patrimoni cultural: herència del passat i llegat per al futur.- El temps a la història: unitats de mesura, etapes, successió, passat, present, futurs...

- Les civilitzacions: la societat, l'economia, la tecnologia i la cultura.
- La tecnologia i la vida quotidiana.

Temporització: 10 minuts, aproximadament.

Material

- Cartell avís al públic: Trens extraordinaris durant la festa major de Llagostera (1895). Aquest es troba a la pàgina 3 de l'Annex.
- Fotografia: Vista del tren amb Llagostera al fons, als anys seixanta. AMSFG. Col·lecció Municipal d'imatges (autoria desconeguda) Es troba a la pàgina 4 de l'Annex.

Desenvolupament

L'inici d'aquest projecte serà al mes de maig, aprofitant que serà la Festa Major de Llagostera. Per tal de presentar la Unitat Didàctica, es provocarà un conflicte cognitiu entre els alumnes, tot utilitzant una font primària de 1895 (es troba a la pàgina 3 de l'Annex). Aquesta és un cartell, adreçat als habitants dels pobles del voltant, on s'anuncia l'organització del servei de ferrocarrils extraordinaris, a causa de la Festa Major, i els seus horaris. Es repartirà un cartell a cadascun dels alumnes.

En fer-ho, el docent ho acompanyarà d'una petita teatralització: "És molt important que feu arribar aquest paper a casa, ja que ens informa del canvi d'horaris del ferrocarril que tenim a Llagostera, durant la Festa Major, que com ja sabeu és d'aquí a unes setmanes. Si els vostres familiars o amics estan interessats, poden trobar els bitllets a l'estació de Llagostera o a la del seu propi poble".

Així doncs, a partir d'aquesta introducció, es busca que els infants qüestionin el fet de tenir un ferrocarril actiu en el seu poble. En cas de no reaccionar, el docent continuarà insistint en el tema plantejant diferents preguntes. Com per exemple: "Hi ha algú que no sàpiga a on es troba l'estació i vol que li ho expliqui?", "Agafeu sovint el ferrocarril?"...

A partir d'aquest plantejament inicial, el docent, a través de preguntes, anirà reconduint

la conversa fins a arribar a la contextualització del carrilet en una època determinada i la importància que tenia en aquell moment.

- “I si no tenim ferrocarril, com ho fan els vostres familiars que viuen a Girona o a Cassà, per a venir fins aquí?” “I si no tenen cotxe?”
- “Quan no hi havia cotxes ni autobusos, com s’ho feia la gent per viatjar?”
- “Però amb carro devien estar-s’hi molta estona! No hi havia cap transport que fos més ràpid?”
- “Vosaltres m’heu dit que no tenim ferrocarril, doncs, com és que a Llagostera tenim una estació?”

Després de les preguntes que s’hagin formulat, el mestre mostrarà als alumnes una imatge en la qual es pot observar el Carrilet passant per davant de Llagostera. Aquesta es troba a la pàgina 4 de l’Annex.

Es demanarà als infants que parlin amb familiars i coneguts sobre el ferrocarril que passava per Llagostera, per poder conèixer més informació o vivències de persones de l’entorn proper dels alumnes i, així, enllaçar-ho amb la següent sessió.

Aquesta dinàmica per presentar el projecte tindrà una durada de 10 minuts. Aquest fet es troba explicat de forma més detallada a l’apartat d’observacions d’aquesta sessió.

Presentació de les fonts

Cartell informatiu de 1895:

Per tal d’introduir la primera activitat, s’utilitzarà un cartell de 1895 en el qual s’anuncia el canvi d’horaris del Carrilet a causa de la Festa Major de Llagostera. A l’hora de presentar-lo als infants, s’imprimirà a mida DIN-A5, i es tancarà la data (10 de maig del 1895). (El cartell es troba a la pàgina 3 de l’Annex).

Imatge del Carrilet:

D’aquesta dinàmica es fa ús d’una imatge en la qual s’observa el Carrilet passant per davant de Llagostera de l’any (1960), aquesta es projectaria a la pissarra de l’aula (la imatge es troba a la pàgina 4 de l’Annex).

Observacions

La introducció d'aquest projecte, està formada per una dinàmica molt curta, però impactant. Aquesta no requereix dedicar-hi una sessió sencera.

A més a més, el fet de presentar-lo a través d'una circular, ens permet crear un conflicte amb allò que és real per ells i quelcom desconegut i situat en un context passat.

Aquestes raons ens han portat a presentar la temàtica durant els últims 10 minuts de la classe de divendres, estona que normalment s'utilitza per repartir les circulars i comentar els diversos temes importants que s'han tractat durant la setmana i recordar les tasques per la setmana vinent.

Activitat 2: Investiguem el Carrilet!

Objectius i criteris

Objectiu: Conèixer les dades més rellevants relacionades amb el Carrilet per contextualitzar el projecte.

Criteri: Obtenir informació vàlida, a través de la recerca i la posada en comú amb els companys, per tal de conèixer aspectes com: què va suposar la seva arribada, les diferents feines que hi havia, el seu recorregut, etc.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 1. Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió interpersonal

Competència 5. Aplicar el diàleg com a eina d'entesa i participació en les relacions entre les persones.

Competència 6. Adoptar hàbits d'aprenentatge cooperatiu que promoguin el compromís

personal i les actituds de convivència.

ÀMBIT DIGITAL

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i d'aprenentatge.

Competència 4. Cercar, contrastar i seleccionar informació digital tot considerant diverses fonts i entorns digitals.

Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.

ÀMBIT D'APRENDRE A APRENDRE

Dimensió aprenentatge en grup

Competència 5. Utilitzar la interacció i les tècniques d'aprenentatge en grup.

Continguts

ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 1.

- El disseny de la cerca: fases, criteris, control de variables, fonts d'informació...
- La formulació d'hipòtesis, l'anticipació de respostes, la curiositat científica.
- La recollida de dades: rigor i fiabilitat.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió interpersonal

Competència 5.

- Estratègies per al diàleg: l'argumentació, la contraargumentació, les proves...

Competència 6.

- Normes del treball cooperatiu: fixació dels objectius comuns, autoregulació de la conducta, establiment de rols...

ÀMBIT DIGITAL

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i d'aprenentatge.

Competència 4.

- Fonts d'informació digital: diccionaris, enciclopèdies, portals d'interès educatiu, premsa i revistes, llibres digitals, cercadors multimèdia, espais web 2.0, etc.
- Criteris de selecció i valoració de la informació: adequació a les necessitats, credibilitat, contrast i actualització de les fonts.

Competència 5.

- Tractament de la informació: organització, recopilació, síntesi, esquematització, classificació, relació, anàlisi, interpretació, etc.

ÀMBIT D'APRENDRE A APRENDRE

Dimensió aprenentatge en grup

Competència 5.

- Habilitats socials i comunicatives: saber escoltar, buscar consens, fer propostes, fer un retorn, etc.
- Tècniques de treball en grup i d'aprenentatge entre iguals: planificació, repartiment de rols, seguiment del procés, interacció, suma dialogada d'aportacions, etc.

<p>Temporització: 1 hora i 30 minuts.</p>	<p>Material</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vídeo del Carrilet (https://youtu.be/OP2O4iYofUE). - Enllaç del Jamboard: (https://jamboard.google.com/d/15h8CpyoExl-J9QTcjycMwuWuJVof3XQIPTYDU5c2Rbs/edit?usp=sharing). - 20 bitllets de lliure circulació del Carrilet (es troben a la pàgina 5 de l'Annex)→ 4 bitllets de cada any (1960-1964). - 10 portàtils del centre (2 per a cada equip). - Quadern <i>Guixols sobre rodes. Carretera i via</i> (El Trinquet Quaderns Didàctics núm. 5) (https://issuu.com/arjau/docs/arxiu_guixols_trinquet_sobre_rodes). - Pàgina web del Carrilet (http://sfg.iguadix.es/node/12?language=ca). - Màquina de fer forats: cor.
<p>Desenvolupament</p>	
<p>En començar aquesta sessió es demanarà als infants que s'asseguin a l'espai d'assemblea de l'aula per tal que puguin compartir tot allò que els han explicat els seus familiars, veïns i altres coneguts respecte al Carrilet.</p> <p>A continuació, s'utilitzarà un Google Jamboard on els alumnes hauran de respondre un</p>	

seguit de preguntes, tot apuntant les seves idees en forma de post-it, per tal de poder-les compartir amb la resta de companys.

- Com es desplaçaven d'un lloc a l'altre, abans que aparegués el Carrilet?
- Quins avantatges creieu que va comportar l'aparició d'aquest ferrocarril?
- Què creieu que el feia moure?
- Qui penseu que el feia servir?
- Quines feines creieu que hi havia relacionades amb el Carrilet?
- Per quins llocs creieu que passava?
- Per què creieu que va desaparèixer?

Pel que fa a la següent i última pregunta, aquesta es respondrà a partir de post-its, de manera que els alumnes puguin contestar a través d'un dibuix.

- Com us l'imagineu?

Aquesta dinàmica tindrà una durada de 30 minuts.

Un cop contestades les preguntes plantejades, es projectarà a la pissarra digital un vídeo en el qual els alumnes podran veure el Carrilet, l'any 1969 (es visualitzarà del minut 0 al minut 3:05).

Després de veure el vídeo, el docent explicarà als infants que ara ells són uns reporters de l'època i que pel tancament del Carrilet han d'escriure una notícia.

Seguidament, es crearan els grups de treball, escollits prèviament pel docent per tal que siguin el màxim heterogenis possibles. A cada grup se'ls adjudicarà un número de tren i se'ls repartirà 4 bitllets (es troben a la pàgina 5 de l'Annex), un per a cada integrant de l'equip.

- El primer grup → seran el tren número 1 i tindran els bitllets del 1960.
- El segon grup → seran el tren número 5 i tindran els bitllets de 1961.
- El tercer grup → seran el tren número 6 i tindran els bitllets de 1962.
- El quart grup → seran el tren número 8 i tindran els bitllets de 1963.
- El cinquè grup → seran el tren número 9 i tindran els bitllets de 1964.

Aquests grups de treball es mantindran al llarg de tot el projecte. Cada infant haurà d'omplir el bitllet amb les seves dades (nom i cognoms i número de tren). Un cop hagin

completat la seva targeta identificadora, s'iniciarà la primera dinàmica del projecte en grup. La visualització del vídeo i la creació dels identificadors tindrà una durada total de 10 minuts.

Durant els 50 minuts restants de la sessió, es repartirà a cada equip algunes de les preguntes que inicialment s'han formulat, per tal que, a partir de la cerca d'informació a Internet, puguin contestar-les. A més a més, cada grup disposarà de 2 portàtils i, alhora, es disposarà a l'aula del Quadern *Guíxols sobre rodes. Carretera i via*, en el qual els alumnes poden trobar molta informació relacionada amb el Carrilet.

Cadascun dels grups hauran de contestar 3 preguntes, una de les quals variarà en cada equip i les dues restants seran comunes per a tots ("Per què va desaparèixer el Carrilet?" i "Quins avantatges va comportar l'aparició d'aquest ferrocarril?").

- Tren número 1 → Com es desplaçaven d'un lloc a l'altre, abans que aparegués el Carrilet?
- Tren número 5 → Què el feia moure?
- Tren número 6 → Qui l'utilitzava?
- Tren número 8 → Quines feines estaven relacionades amb el Carrilet?
- Tren número 9 → Per quins llocs passava?

En un inici, els alumnes faran recerca lliure, tot buscant autònomament a les pàgines que ells creguin més adients. Al llarg d'aquest procés, el docent anirà passant pels grups per comprovar si estan avançant cap a la direcció correcta. En cas que algun equip no trobi la informació que se'ls demana, la mestra disposarà d'un llistat de pàgines web en les quals els infants podran consultar. Un cop trobin les respostes a totes les preguntes, es passarà a fer la segona part de l'activitat, la qual consistirà en una posada en comú, que ocuparà 15 minuts, amb la resta de companys. D'aquesta manera compartiran coneixements i compararan resultats, tot prenent nota d'aquells continguts que no han cercat.

Presentació de les fonts

Vídeo de l'època on es mostra el carrilet en funcionament

Després d'haver realitzat la dinàmica on els alumnes han d'imaginar diferents aspectes relacionats amb l'ús del carrilet en l'època en què existia, s'utilitzarà el vídeo per tal que

aquests puguin visualitzar els trets característics d'aquest i el seu funcionament.

Bitllet de lliure circulació

Els bitllets que es faran servir per identificar a cada infant i equip són els que es feien servir com a tiquets de lliure circulació de l'època (es troben a la pàgina 5 de l'Annex). Aquests es van fer servir durant els anys 1960-1964, per tant, cadascun dels cinc grups, disposarà de bitllets d'anys diferents, fet que els permetrà diferenciar-se els uns dels altres. Cada equip disposarà de 4 bitllets, un per a cada integrant.

Els bitllets tindran una funció simbòlica: s'usaran al llarg de tot el projecte per tal de "marcar", amb l'ajuda d'una màquina de fer forats, les activitats que ha completat correctament cada infant. Cadascuna de les activitats proposades estarà relacionada amb una màquina de fer forats diferent, permetent així que sigui més fàcil identificar quines tasques queden per completar a cadascun dels participants.

Aquests s'imprimiran mantenint el color i la mida original i, per tal d'assegurar-nos que es mantinguin en bon estat durant tot el projecte, es col·locaran dins d'una funda amb una corretja.

Activitat 3: Xerrada A tota màquina!

Objectius i criteris

Objectiu: Aprofundir en la coneixença de l'evolució del Carrilet i el seu context històric.

Criteri: Recollir informació a partir de la xerrada sobre la invenció del tren, el projecte i la construcció del ferrocarril, la població al S.XIX, el Carrilet en servei, la decadència i el tancament de la Companyia del Ferrocarril i què hi va haver després del tren.

Objectiu: Comparar els temps històrics al voltant dels transports (present, passat i futur).

Criteri: Analitzar les possibles necessitats futures al voltant dels transports per tal de representar un transport que en el futur les pugui satisfer.

Objectiu: Mantenir una actitud de respecte envers els professionals del taller.

Criteri: Escoltar activament als professionals de l'Arxiu de Sant Feliu de Guíxols tot participant en la xerrada de forma respectuosa.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.

ÀMBIT ARTÍSTIC

Dimensió interpretació i producció

Competència 5. Emprar elements bàsics del llenguatge visual amb tècniques i eines artístiques per expressar-se i comunicar-se.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió interpersonal

Competència 5. Aplicar el diàleg com a eina d'entesa i participació en les relacions entre les persones.

Dimensió social

Competència 7. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes.

Continguts

ÀMBIT CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 2.

- Passat, present i futur de les societats i comunitats culturals.
- El patrimoni cultural: herència del passat i llegat per al futur.
- El temps a la història: etapes, períodes, successió, simultaneïtat, causalitat, passat,

present, futurs...

- Les civilitzacions: la societat, l'economia, la tecnologia, la cultura, les idees, les religions, els invisibles (les dones i els infants)...

ÀMBIT ARTÍSTIC

Dimensió interpretació i producció

Competència 5.

- Expressió artística de desitjos i valoracions crítiques.
- Imaginació i creativitat en l'expressió i comunicació artística.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió interpersonal

Competència 5.

- Estratègies per al diàleg: l'argumentació, la contraargumentació, les proves...

Dimensió social

Competència 7.

- Estratègies del pensament crític i creatiu.
- Fases en el procés de resolució de problemes: cerca de solucions i alternatives.

Temporització: 1 hora, aproximadament.

Material:

- 24 fulls de paper DIN-A4.
- Retoladors.
- Llapis de colors.
- Presentació PowerPoint corresponent a la xerrada *A tota màquina*.
- Màquina de fer forats: estrella.

Desenvolupament

Aquesta sessió està enfocada en presentar informació fiable sobre el Carrilet als infants. Per aquest motiu, es demanarà als professionals de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de

Guíxols que vinguin a l'escola a fer-nos la xerrada *A tota màquina*. Aquesta està dirigida a infants de Cicle Superior i de 1r i 2n d'ESO.

Per tal de portar-la a terme, un arxiver, visitarà el centre i explicarà als infants diferents aspectes rellevants sobre el Carrilet, amb el suport d'una presentació PowerPoint, la qual està formada per informació i imatges de l'època. Els temes que es tractaran seran els següents: la construcció del ferrocarril, la població al S.XIX, el Carrilet en servei, la decadència i el tancament de la Companyia del Ferrocarril i què hi va haver després del tren. Aquesta tindrà una durada de 40 minuts, aproximadament.

En acabar la xerrada, es proposarà als alumnes fer un petit exercici de reflexió tot comparant transports importants d'èpoques passades amb els que disposem en l'actualitat. Per acabar, es farà aquesta mateixa reflexió tot enfocant-la en una visió més futurista a través de la pregunta: "Com us imagineu els transports en el futur?" i es demanarà als alumnes que plasmin les seves idees a través de la creació d'un dibuix. Finalment, es compartiran els dibuixos amb la resta de companys, explicant, si així ho volen, les seves reflexions.

Presentació de les fonts

La presentació de la xerrada de l'Arxiu conté imatges de l'època, a partir de les quals els infants podran relacionar els continguts que se'ls està transmetent. Així doncs, les fonts utilitzades durant aquesta sessió seran les proporcionades a la presentació de l'arxiver.

Activitat 4: Ens convertim en autèntics reporters!

Objectius i criteris

Objectiu: Conèixer l'estructura de la notícia per aplicar-la a l'hora d'escriure'n una relacionada amb el Carrilet.

Criteri: Identificar l'estructura d'aquesta tipologia textual i ordenar una notícia d'acord amb aquesta.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comunicació oral

Competència 3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa utilitzant estratègies conversacionals.

Dimensió comprensió lectora

Competència 5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

Continguts

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comunicació oral

Competència 3.

- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, manteniment del tema, respecte per l'opinió dels altres...

Dimensió comprensió lectora

Competència 5.

- Estratègies per a la comprensió: connexions del text amb el que se sap, fer-se preguntes, resumir...
- Tema, idea principal i idees rellevants.

Temporització: 1 hora, aproximadament.

Material:

- Notícia "Adéu tren" (es troba a la pàgina 10 de l'Annex).
- Notícia del Diari de Girona <https://www.diaridegirona.cat/dominical/2019/04/09/cinquanta-anys-se-nse-carrilet-sant-48822569.html>
- Revistes de l'escola amb notícies

	<p>redactades per alumnes d'anys anteriors.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notícia per ordenar (es troba a la pàgina 18 de l'Annex). - Màquina de fer forats: rodona.
--	---

Desenvolupament

Aprofitant que aquest any farà 130 anys de l'aparició del Carrilet, la revista que es fa cada curs en la nostra escola tindrà com a temàtica central aquest transport. Per tal de col·laborar-hi, es demanarà als infants que escriguin un article, per grups de treball, sobre el Carrilet: com va ser la seva inauguració, el tancament, l'ús que se'n va fer i com va viure la població aquests fets.

Aquesta sessió, doncs, estarà enfocada en treballar com és una notícia de diari per tal d'identificar les seves parts i la seva organització. Primerament, es plantejaran les següents preguntes als infants per tal de relacionar-ho amb el seu dia a dia (5 -7 minuts, aproximadament):

- Com podem saber les coses que passen a la resta del món? Quines eines coneixeu que serveixen per a compartir la informació?
- Quan encara no existia la televisió, com ho feien? I si no hi havia ràdio?
- A casa vostra actualment es llegeixen notícies? Amb quin suport ho feu? I si no teniu internet on les trobeu?
- I vosaltres, com us informeu de tot el que passa en el món?

A continuació, es demanarà que en grups de treball elaborin ràpidament i de manera breu un llistat esquemàtic amb tots aquells punts que creuen que són essencials per a redactar una notícia (5 minuts, aproximadament).

Seguidament, es repartiran revistes d'anys anteriors per tal que els alumnes puguin analitzar les notícies que hi apareixen i identificar-ne les parts principals. S'ha escollit mostrar aquest suport perquè és un treball que se sol fer durant el curs amb els infants de 6è de l'escola. D'aquesta manera ens assegurem que hi apareixen notícies amb les parts que volem treballar i, alhora, les vinculem amb un entorn proper a ells i elles. (10 minuts, aproximadament).

A través de les notícies que consultin en les revistes, se'ls demanarà que modifiquin la llista que havien elaborat inicialment, per a després, compartir-ho amb els companys i companyes i crear-ne una definitiva, la qual servirà com a referència a l'hora d'escriure ells una notícia (10-15 minuts, aproximadament).

A continuació, es repartirà a cada grup una notícia del diari, la qual ha estat retallada en trossos. Els infants, amb els seus grups de treball, hauran d'ordenar-la i identificar-ne les diferents parts (la notícia es troba a la pàgina 18 de l'Annex). (10 - 15 minuts, aproximadament).

Finalment, un cop realitzada aquesta pràctica i els alumnes tinguin clara l'estructura de les notícies, es demanarà que amb els grups de treball triïn quin tema relacionat amb el Carrilet volen tractar en la seva notícia. El docent anirà passant pels equips per ajudar-los i guiar-los en la seva elecció (10 minuts, aproximadament).

Presentació de les fonts

Notícia *Adéu Carrilet*

Aquesta notícia s'imprimirà en format DIN-A4 per tal que els alumnes la puguin llegir i identificar com s'estructura.

Activitat 5: Mans a la notícia!

Objectius i criteris

Objectiu: Adquirir informació per a elaborar una notícia, relacionada amb el Carrilet, la qual es publicarà a la revista de l'escola.

Criteri: Formular preguntes pertinents per extreure informació profitosa per a l'elaboració de la notícia final.

Criteri: Seleccionar les dades més rellevants per tal de configurar la notícia.

Objectiu: Conèixer l'estructura de la notícia per aplicar-la a l'hora d'escriure'n una relacionada amb el Carrilet.

Criteri: Elaborar una notícia respectant l'estructura d'aquesta tipologia textual.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comunicació oral

Competència 3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa utilitzant estratègies conversacionals.

Dimensió comprensió lectora

Competència 7. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

Dimensió expressió escrita

Competència 8. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.

ÀMBIT DIGITAL

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i d'aprenentatge.

Competència 4. Cercar, contrastar i seleccionar informació digital tot considerant diverses fonts i entorns digitals.

Competència 5. Construir nou coneixement personal mitjançant estratègies de tractament de la informació amb el suport d'aplicacions digitals.

Continguts

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comunicació oral

Competència 3.

- Normes que regeixen la interacció oral: torns de paraula, manteniment del tema, respecte per l'opinió dels altres...

Dimensió comprensió lectora

Competència 7.

- Estratègies de cerca: planificació, paraules clau, ús de cercadors, tria i contrast de les fonts...

- Fonts d'informació. Suport paper i suport digital. Internet, biblioteques...

Dimensió expressió escrita

Competència 8.

- Estratègies i recursos per a la planificació de textos: generació i selecció de les idees, organització de les idees (esquemes i esborranys, mapes conceptuals...), i organització de la informació.

ÀMBIT DIGITAL

Dimensió tractament de la informació i organització dels entorns de treball i d'aprenentatge.

Competència 4.

- Fonts d'informació digital: portals d'interès educatiu, premsa i revistes, llibres digitals, espais web 2.0, etc.
- Criteris de selecció i valoració de la informació: adequació a les necessitats, credibilitat, contrast i actualització de les fonts.

Competència 5.

- Tractament de la informació: organització, recopilació, síntesi, esquematització, classificació, relació, anàlisi, interpretació, etc.

Temporització: 2-3 sessions d'una hora.

Material:

- Ordinadors del centre (2 per a cada grup).
- Màquina de fer forats: quadrat.
- Rúbrica avaluació (Annex pàgina 43).

Desenvolupament

En aquesta sessió els infants continuaran amb el desenvolupament de la notícia que es publicarà a la revista de l'escola. Per fer-ho, els alumnes partiran del tema escollit en la sessió anterior i començaran l'elaboració de la pluja d'idees, incorporant tota la informació que vulguin tractar. Les dades que faran servir, no només les podran cercar a

internet, sinó que podran disposar del contingut tractat en la xerrada dels arxivers. Cal destacar, que cadascun dels articles inclourà una entrevista, que els permetrà completar la informació. Així doncs, en aquesta mateixa sessió, els alumnes prepararan les preguntes que volen plantejar, tot tenint molt present el tema principal de la seva notícia. (25-30 minuts, aproximadament)

El docent disposarà d'una llista on tindrà apuntades persones del poble que conegueren el Carrilet per tal d'ajudar a aquells grups que no sàpiguen a qui fer l'entrevista.

Cal tenir en compte que la redacció d'una notícia és un procés llarg, el qual segueix diferents processos, des de l'elaboració d'entrevistes fins a recerca, així doncs, tot el procés ocuparà més d'una classe.

Per tant, només es dedicarà aquesta primera sessió en la preparació de la notícia per tal de poder-la redactar, en les classes posteriors, tot incorporant les dades obtingudes en l'entrevista i en la recerca d'informació.

Avaluació

Un cop els alumnes acabin la notícia, el docent les avaluarà a partir d'una rúbrica d'avaluació. En aquesta rúbrica es tindran en compte ítems d'avaluació relacionats amb la correcció ortogràfica, la morfosintaxis, el lèxic, l'adequació i la coherència amb l'estructura de la tipologia textual i el plantejament de les preguntes fetes a la persona entrevistada. Aquesta rúbrica es troba a la pàgina 44 de l'Annex.

Activitat 6: Passatgers al tren!

Objectius i criteris

Objectiu: Operar amb nombres decimals a partir del Tríptic de l'itinerari del Carrilet (1893).

Criteri: Comprendre l'enunciat del problema per seleccionar les dades adients de la font primària.

Criteri: Analitzar el problema i utilitzar les operacions adequades per a donar

resposta a la situació de forma coherent amb el que es demana.

Objectiu: Conèixer la realitat de l'època (1893) a través del material i els contextos que es presenten, per tal de resoldre correctament les situacions plantejades.

Criteri: Resoldre les situacions plantejades basant-se en el context social de l'època.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comprensió lectora

Competència 5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

ÀMBIT DE MATEMÀTIQUES

Dimensió resolució de problemes

Competència 1. Traduir un problema a una representació matemàtica i emprar conceptes, eines i estratègies matemàtiques per resoldre'l.

Competència 2. Donar i comprovar la solució d'un problema d'acord amb les preguntes plantejades.

Dimensió connexions

Competència 6. Establir relacions entre diferents conceptes, així com entre els diversos significats d'un mateix concepte.

Continguts

ÀMBIT LINGÜÍSTIC

Dimensió comprensió lectora

Competència 5.

- Estratègies per a la comprensió: resumir, recollir dades, interpretar la informació segons la situació que es presenta...

ÀMBIT DE MATEMÀTIQUES

Dimensió resolució de problemes

Competència 1.

- Significat de les operacions, de les propietats i les seves relacions entre elles.

Competència 2.

- Significat de les operacions, de les propietats i les seves relacions entre elles.
- Càlcul (mental, estimatiu, algorísmic, amb eines TIC).

Dimensió connexions

Competència 6.

- Sistema de numeració decimal.

Temporització: 1 hora i 15 minuts, aproximadament.

Material:

- Cartes de cada situació que es proposen (pàgina 20 de l'Annex).
- Tríptic de l'itinerari del Carrilet (1893) (pàgina 11 de l'Annex).
- Màquina de fer forats: triangle.
- Rúbrica d'avaluació (pàgina 45 de l'Annex).

Desenvolupament

Els alumnes, dins del seu grup establert de treball, es dividiran per parelles. Se'ls repartiran els quatre contextos en els quals hi ha especificat la trajectòria que volen fer uns passatgers. A més a més, disposaran del suport del tríptic amb l'itinerari del Carrilet de l'any 1893 (la imatge es troba a la pàgina 11 de l'Annex), el qual els servirà com a eina per a resoldre les preguntes plantejades a través de la situació.

Abans de començar amb l'activitat, es demanarà als alumnes que, per parelles, mirin el tríptic que se'ls ha repartit per veure si els sorgeixen dubtes entorn del contingut del tríptic. (Durada aproximada de 5 minuts)

Algunes de les qüestions que poden sorgir són les següents:

- Quina diferència hi ha entre el tren de Correus i el tren Mixt? (El tren de Correus estava destinat únicament al transport de mercaderies. D'altra banda, el tren Mixt

mig vagó era per a transportar correus i l'altra meitat disposava de seients pels viatgers).

- Els infants també es poden interessar per la diferència en la representació de les hores, entenent que les escriuen de 12 en 12 i no com ho fem actualment que fem fins a les 24.
- Què vol dir "apeadero"? (En català es diu Baixador i es tracta d'una parada del ferrocarril que no té estació, senyalitzacions ni desviaments. En el cas del Carrilet trobem baixadors a la Creueta, a Llambilles i a la Font Picant. En aquests espais el tren no s'hi parava si no portava a cap passatger que volgués baixar a aquesta parada o pujar al tren des d'aquesta.)
- Què significa l'abreviació "Ptas"? (Ptas és l'abreviació de Pessetes. Aquesta era la moneda que es feia servir en l'època).

Un cop quedin resolts els dubtes que sorgeixin després de llegir el tríptic, els alumnes procediran a resoldre les diverses situacions que se'ls plantegen. (Durada aproximada d'una hora).

Situació 1:

Sou una família benestant de Quart formada pel pare, la mare i dos fills. Voleu viatjar amb el Carrilet a primera classe per poder passar un bon cap de setmana a la platja. Agafareu el primer tren per a poder aprofitar al màxim el dia, direcció Sant Feliu de Guíxols. El diumenge, us aixequen ben aviat al matí i decidiu tornar cap a casa, fent una parada abans a Llagostera per a visitar els avis. Després de dinar torneu a agafar el tren per a tornar a Quart i acabar el cap de setmana. Calcula el preu total de tots els trajectes.

Solució:

- Preu total de tots els trajectes:

Preu trajecte Quart - Sant Feliu de Guíxols → 4,00 pessetes per persona.

Preu trajecte Sant Feliu de Guíxols - Llagostera → 1,90 pessetes per persona.

Preu trajecte Llagostera - Quart → 2,10 pessetes per persona.

$4,00 + 1,90 + 2,10 = 8$ pessetes cada integrant de la família.

$$8 \times 4 = \mathbf{32 \text{ pessetes en total.}}$$

Situació 2:

Ets un treballador d'una fàbrica de taps de suro de Cassà de la Selva. Durant una setmana vius a Sant Feliu de Guíxols, perquè has de cuidar el teu pare, el qual està malalt. Cada dia has d'agafar el Carrilet per a arribar a la feina. Comences a treballar a les 9:15 h del matí i acabes a les 18:00 h. Ets de classe social baixa i, últimament, t'han reduït el sou, així doncs, has de buscar l'opció més econòmica per fer el viatge d'anada i tornada. Compara totes les opcions que tens. Quina opció et surt més bé de preu? Quant hauràs de gastar si treballes de dilluns a dissabte i fas el mateix trajecte?

Solució:

- Compara totes les opcions que tens. Quina opció et surt més bé de preu?

Opció 1:

Viatge de Sant Feliu de Guíxols a Cassà de la Selva en 2a classe, el qual costa 1,60 pessetes.

Com que el viatge ha de ser efectuat en anada i tornada per poder fer una bona comparació, els infants hauran de multiplicar el preu per dos.

$$1,60 \times 2 = \mathbf{3,20 \text{ pessetes.}}$$

Opció 2:

Viatge de Sant Feliu de Guíxols a Cassà de la Selva en 1a classe, el qual costa un total de 2,60 pessetes.

Com que el viatge ha de ser efectuat en anada i tornada per poder fer una bona comparació, els infants hauran de multiplicar el preu per dos.

$$2,60 \times 2 = \mathbf{5,20 \text{ pessetes.}}$$

Opció 3:

Els infants han de mirar la tarifa d'anada i tornada de Sant Feliu de Guíxols a Cassà de la Selva, en primera classe. El preu d'aquesta tarifa és **3,90 pessetes.**

Opció 4:

Els infants han de mirar la tarifa d'anada i tornada de Sant Feliu de Guíxols a Cassà de la Selva, en segona classe. El preu d'aquesta tarifa és **2,40 pessetes**.

Resposta → L'opció que surt millor de preu és la quarta: **2,40 pessetes**.

- Quant hauràs de gastar si treballes de dilluns a dissabte i fas el mateix trajecte?

$$2,40 \times 6 = \mathbf{14,40 \text{ pessetes}}$$

Situació 3:

Ets el propietari del Casino de Llagostera, establiment inaugurat fa dos anys, el 1891. Estàs buscant establir nous vincles comercials amb els pobles veïns. Avui has quedat amb un comerciant de ratafia de Cassà de la Selva, surts a Llagostera i vas al restaurant de la Font Picant per dinar i parlar de negocis. Aconseguíu arribar a un acord i aquella mateixa tarda agafeu, a ben dinat, un tren amb direcció Cassà de la Selva per anar a la seva fàbrica i tancar el tracte. Passes la nit en aquest poble i l'endemà al matí agafes el primer tren amb direcció Sant Feliu de Guíxols per fer un estudi de mercat del Casino d'aquesta localitat i, així, agafar idees pel teu negoci. Finalment, després de dos dies intensos amb molta feina tornes a Llagostera una mica cansat però satisfet. Quants quilòmetres fas en cada recorregut? I el total dels dos dies?

Solució:

- Quants quilòmetres fas en cada recorregut?

De Llagostera a la Font Picant:

Distància Girona - Font Picant → 29,30 km

Distància Girona- Llagostera → 20,80 km

$$29,30 - 20,80 = \mathbf{8,50 \text{ km}}$$

Distància de Sant Feliu de Guíxols - Llagostera → 18,30 km

Distància de Sant Feliu de Guíxols - Font Picant → 9,80 km

$$18,30 - 9,80 = \mathbf{8,50 \text{ km}}$$

De la Font Picant a Cassà de la Selva:

Distància Girona - Font Picant → 29,30 km

Distància Girona - Cassà de la Selva → 13,40 km

$29,30 - 13,40 = 15,90 \text{ km.}$

Distància de Sant Feliu de Guíxols - Cassà de la Selva → 25,70 km

Distància de Sant Feliu de Guíxols - Font Picant → 9,80 km

$25,70 - 9,80 = 15,90 \text{ km}$

De Cassà de la Selva a Sant Feliu de Guíxols

Distància Girona - Cassà de la Selva → 13,40 km

Distància Girona - Sant Feliu de Guíxols → 39,10 km

$39,10 - 13,40 = 25,70 \text{ km}$

Distància de Sant Feliu de Guíxols - Cassà de la Selva → **25,70 km**

De Sant Feliu de Guíxols a Llagostera

Distància Girona - Sant Feliu de Guíxols → 39,10 km

Distància Girona - Llagostera → 20,80 km

$39,10 - 20,80 = 18,30 \text{ km}$

Distància Sant Feliu de Guíxols - Llagostera → **18,30 km**

- Quants quilòmetres han recorregut en total?

$8,50 + 15,90 + 25,70 = 68,40 \text{ km}$

Situació 4:

En Pere i 2 amics seus surten de l'estació de Girona perquè volen anar d'excursió. Entre tots, gasten un total de 10,50 pessetes per a viatjar amb el Carrilet a primera classe. A quina estació han baixat? Quant ha pagat cada un d'ells?

Un cop hagi contestat aquestes dues preguntes, resol la següent situació:

Solució 1:

10,50 dividit entre els tres amics = 3,50 pessetes per persona. → Cada amic ha pagat **3,50 pessetes**. Els tres amics han baixat a la parada de **Castell-d'Aro**.

A l'hora de tornar, cap a casa, cadascun d'ells decideix baixar a llocs diferents. En Pere

para a Llambilles, la Marta baixa a Cassà de la Selva i en Josep a Quart. Quantes pessetes s'hauran gastat cada un d'ells amb el trajecte d'anada i el de tornada?

Solució 2:

Pere → $3,50 + 2,60 = 6,10$ pessetes.

Marta → $3,50 + 2,10 = 5,60$ pessetes.

Josep → $3,50 + 2,90 = 6,40$ pessetes.

Avaluació

Per tal d'avaluar les respostes dels alumnes envers aquesta activitat, el docent farà servir una rúbrica d'avaluació. En aquesta rúbrica es tindran en compte aspectes com l'obtenció de les dades, el procés que han dut a terme per a resoldre els problemes i la resposta final que han presentat.

Aquesta es trobarà a la pàgina 45 de l'Annex.

Presentació de les fonts

El tríptic dels horaris del Carrilet de l'any 1893 s'imprimirà a mida DIN-A4 i es mantindrà el color original d'aquest. Es repartirà un tríptic per a cada parella (total de 10 tríptics). Aquest document es troba a la pàgina 11 de l'Annex.

Activitat 7: Viatgem en el temps!

Objectius i criteris

Objectiu: Establir una comparativa entre la realitat del passat i la del present, a més de plantejar possibles propostes de millora per al futur.

Criteri: Anomenar semblances i diferències entre les realitats dels tres personatges presentats, amb la seva i amb la d'altres indrets (països subdesenvolupats).

Objectiu: Prendre consciència sobre l'evolució de la societat amb el pas del temps.

Criteri: Identificar les diferències que existien entre homes i dones en els segles

XIX i XX.

Criteri: Reflexionar sobre l'impacte que han tingut els Drets dels Infants en el seu rol dins la societat.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT LINGÜÍSTIC: LLENGUA CATALANA

Dimensió comunicació oral

Competència 1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.

Dimensió expressió escrita

Competència 9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió personal

Competència 3. Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi

Dimensió social

Competència 7. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes

ÀMBIT DEL CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.

Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.

Continguts

ÀMBIT LINGÜÍSTIC: LLENGUA CATALANA

Dimensió comunicació oral

Competència 1

- Estratègies per a la comprensió: reconèixer, seleccionar, interpretar, anticipar, inferir i retenir.

Dimensió expressió escrita

Competència 9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

- Lèxic: vocabulari usual i específic.
- Els signes de puntuació.
- Correcció lingüística.

ÀMBIT D'EDUCACIÓ EN VALORS

Dimensió personal

Competència 3. Qüestionar-se i usar l'argumentació per superar prejudicis i consolidar el pensament propi

- Prejudicis i estereotips propis i aliens.
- Situacions de marginació, discriminació i injustícia social en el passat i en l'actualitat.

Dimensió social

Competència 7. Analitzar l'entorn amb criteris ètics per cercar solucions alternatives als problemes

- Estratègies del pensament crític i creatiu.
- Drets i deures individuals i col·lectius recollits en les declaracions universals drets dels infants.

ÀMBIT DEL CONEIXEMENT DEL MEDI

Dimensió món actual

Competència 2. Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim.

- Canvi i continuïtat

- Passat, present i futur de les societats i comunitats culturals.

Competència 5. Valorar problemes socials rellevants interpretant-ne les causes i les conseqüències per plantejar propostes de futur.

- Globalització, diferenciació i alteritat
 - Els estereotips i prejudicis, els invisibles, les situacions d'injustícia i discriminació.
- Principis i valors democràtics
 - Els drets, deures i responsabilitats de les persones.
 - Els principis i valors democràtics: respecte, justícia i equitat.

Temporització: 1 hora i 15 minuts, aproximadament.

Material

- 3 targetes amb 3 situacions diferents (es troben a la pàgina 29 de l'Annex).
- Imatges de la realitat de l'època (pàgina 16 de l'Annex).
- Vídeo sobre els drets dels infants:
<https://www.ccma.cat/tv3/super3/infok/els-vostres-drets/video/6130383/>
- Màquina de fer forats: arbre.

Desenvolupament

La dinàmica que es planteja en aquesta sessió busca que els infants reflexionin sobre els diversos rols que apareixien en l'època del Carrilet i que puguin vincular i comparar el passat-present-futur d'una manera més atractiva per a ells.

Per tal de dur a terme aquesta activitat, el docent disposarà de quatre targetes on es plantegin diverses situacions amb les quals es podrien trobar la gent de l'època. Aquestes històries, les quals hauran estat inventades pel docent, plantejaran contextos realistes. Permetent als infants viatjar en el temps per posar-se en la pell dels habitants d'aquella època, per posteriorment, debatre i comparar els canvis de la societat en el pas del

temps. El mestre/a serà l'encarregat de llegir les històries i, els alumnes que s'ofereixin voluntaris, representaran tot allò que vagi explicant el docent. Alhora, cada situació que es plantegi anirà acompanyada per una imatge de l'època.

Situació 1: El dia a dia d'en Berenguer (1893)

Són les 6 del matí i canta el gall. En Berenguer s'aixeca de cop i va ràpidament a esmorzar, agafa una llesca de pa seca i surt ràpidament per la porta de casa. No pot arribar tard a la feina! No perd el temps en canviar-se de roba, ja que no té cap altra muda de recanvi. Corrents surt de casa per a anar a la parada del Carrilet i agafar el tren per a arribar a Cassà de la Selva. En aquest poble es troba la fàbrica tèxtil on treballa. Només d'arribar en Berenguer es dirigeix cap a la secció de maquinària, el primer que fa és posar greix a les màquines perquè funcionin correctament durant la jornada laboral. Un cop ha acabat aquesta tasca es dirigeix a la sala dels telers, on passarà la majoria del seu dia. Primer de tot, passa entremig dels forats de les màquines per poder agafar tots aquells objectes que ahir no van poder trobar les treballadores. Vol acabar de pressa amb aquesta feina i com cada dia es punxa amb els claus, se li enganxen els pantalons i queden més foradats del que ja estaven.

Passa 9 hores a la fàbrica i, un cop acaba la jornada, en Berenguer torna a agafar el Carrilet per anar cap a casa. Tot i que està molt cansat i les mans li fan molt mal, està molt content perquè avui és el seu aniversari. Avui la família ha gastat molts diners per a celebrar-ho i menjar sopa de pela de patata. Potser no podrà bufar les espelmes, com li hauria agradat, però és feliç de poder compartir un any més aquest dia amb la seva família. Un cop acabat el sopar en Berenguer, torna al seu llit per a poder dormir i agafar forces per l'endemà. (5 minuts)

- Com us creieu que és en Berenguer?
- Amb qui creieu que viu?
- Creieu que és l'únic que treballa de la família?
- Guanya molts diners en Berenguer?
 - Com ho saps?
- I avui que és el dia del seu aniversari, si hagués pogut bufar les espelmes quantes n'hauria bufat?

A continuació, el docent projectarà a la pissarra la imatge corresponent, en la qual es pot veure com en Berenguer no és un adult, sinó un infant. (5 minuts, aproximadament)

Un cop es mostri la fotografia als infants, es portarà a terme una dinàmica. Aquesta consistirà a presentar als alumnes un conjunt d'imatges on es mostren diferents realitats: en algunes es veuran infants més propers a la seva realitat (van a l'escola, juguen al pati, llegint...) i altres nens i nenes que estan treballant (en fàbriques i indústries). Es demanarà als alumnes que les classifiquin, tot indicant quines són actuals i quines són antigues.

El docent, prèviament, haurà editat algunes fotos actuals, en les quals es mostren realitats d'infants d'altres països, tot posant-les en blanc i negre o color sèpia. Generalment, els infants relacionen el passat amb imatges en blanc i negre i el present amb el color. Per aquest motiu volem crear una mica de confusió entre els alumnes quan vegin que algunes de les fotos que hauran classificat com a antigues, són actuals. Totes elles es troben a la pàgina 16 de l'Annex.

Acabada aquesta petita dinàmica, el docent plantejarà les següents preguntes als infants: (15 minuts, aproximadament)

- El treball infantil quan es va acabar? Encara existeix?
- En quins països creieu que encara hi és present?
- Per què creieu que els empresaris fan treballar a nens i nenes?
- Per què penseu que abans els vostres besavis treballaven i avui vosaltres podeu anar a l'escola i no treballar fins, com a mínim, als 16 anys?

Per mostrar la realitat d'altres nens i nenes i presentar als alumnes els Drets dels infants, es projectarà un vídeo de l'InfoK on es mostra aquesta temàtica d'una manera molt visual i entenedora. L'enllaç del vídeo és el següent:

<https://www.ccma.cat/tv3/super3/infok/els-vostres-drets/video/6130383/>

A partir de la visualització d'aquest vídeo es podria aprofundir en el treball dels Drets dels Infants en l'àrea d'Educació en Valors, tot relacionant aquesta àrea de coneixement amb el projecte del Carrilet.

Situació 2: L'Enriqueta, la guardabarrera de Santa Cristina (1960)

L'Enriqueta es desperta amb el fred de la nit. Avui ha somiat que treballava de revisora al

Carrilet, però al despertar-se ha vist que la realitat és una altra; ella és una dona i a l'única feina que pot aspirar és a la de ser guardabarrera. Qualsevol tasca que requereixi un cert nivell de responsabilitat no està a l'abast de les dones.

A continuació, es vesteix ràpidament per anar a treballar. Li ronca la panxa, però al rebost només queden unes llesques de pa, tres peces de fruita i algunes hortalisses del seu hort. Ignora la gana que té, agafa un tros de pa i una poma i surt corrent per la porta, ja s'ho anirà menjant tot pel camí.

Avui s'ha adormit i ho sap perquè veu passar el pagès Armengol de lluny. Finalment, arriba al baixador de Santa Cristina a temps, on ella és la guardabarrera. L'Enriqueta mira el rellotge de butxaca, són les 4:57, en cinc minuts passarà el tren. Per això mateix ha de posar-se mans a la feina. Camina cap al baixador, agafa amb força un extrem i comença a estirar la barrera tot arrossegant-la pel terra. Avui sembla que pesa més i l'Enriqueta ha de fer molta força per poder-la col·locar. Finalment, amb molt d'esforç ho ha aconseguit, s'eixuga les petites gotes de suor del front i passa a l'altre costat de la via per passar l'altre baixador per tal que cap carro ni cap vianant pugui creuar la via del tren.

Un cop ha marxat el tren l'Enriqueta torna a obrir els dos baixadors, mira el rellotge i veu que el pròxim tren passarà a les 7:50, per tant, encara té temps de tornar a la seva petita casa, situada molt a prop de la via. Avui està molt cansada, però sap que encara li queda molta jornada per davant, haurà de fer aquesta mateixa tasca fins que passi l'últim tren a les 19:07. Repetint aquest mateix procés un total de 8 vegades.

Passen uns dies i avui l'Enriqueta està molt contenta, és final de mes i avui li toca cobrar per tota la feina feta. Un cop ha passat l'últim tren es dirigeix cap a l'estació de Santa Cristina, allà l'espera el tresorer de la companyia que li donarà un sobre amb 49,95 pessetes, que correspon al seu sou mensual. Rebut els diners, l'Enriqueta torna feliç a casa, demà podrà anar al mercat a comprar queviures per omplir el rebost. (5 minuts, aproximadament)

Situació 3: El dia de l'Isidre (1960)

L'Isidre s'aixeca ben d'hora al matí, es renta la cara i es vesteix amb l'uniforme de la feina. Es prepara l'esmorzar perquè té molta gana. Avui es permet menjar el seu esmorzar preferit: pa amb vi i sucre! Que bo que està! Agafa la gorra, se la posa i surt de casa per

dirigir-se cap a l'estació del Carrilet, on ell és mosso de càrrega.

Camina ràpidament perquè avui fa molta fred al carrer, són les 5 del matí i encara és tot fosc. Arriba a l'estació de Llagostera a les 5:20, allà fa petar una estona la xerrada amb els companys de feina mentre esperen que arribi el primer tren.

A les 5:39 arriba el Carrilet a l'estació i, l'Isidre i els seus companys han de descarregar ràpidament l'equipatge per a poder carregar els paquets que han rebut a l'estació. El tren marxa direcció a Girona per a portar aquestes mercaderies als seus propietaris. L'equipatge i les caixes pesaven molt i l'Isidre ha quedat molt cansat. Ara té una bona estona per a descansar i repetir aquest mateix procediment durant els 7 viatges restants. S'acaba la jornada i l'Isidre té moltes ganes de marxar cap a casa. Abans, però, s'espera que arribi el tresorer de la companyia per a rebre el sou d'aquest mes: 231 pessetes! (5 minuts, aproximadament)

A partir de la segona i la tercera situació, el docent plantejarà les següents preguntes:

(10 minuts, aproximadament)

- Què és el que més us ha sorprès d'aquestes dues situacions?
- Quines diferències heu vist entre ambdós treballadors (Enriqueta i Isidre)? Quina us ha sorprès més?
- Creieu que el gènere de les persones tenia influència en les tasques o rols que preni en l'àmbit laboral? Per què? (Es busca que arribin a la conclusió que les tasques més fàcils eren encomanades a les dones, ja que en aquella època eren considerades menys capaces).
- Tenint en compte que l'Enriqueta i l'Isidre inverteixen el mateix nombre d'hores en la feina, és just el sou de cada un (l'Enriqueta cobra 49,95 pessetes mentre que l'Isidre en cobra 231)?

A continuació, es farà una dinàmica per tal de relacionar aquest tema en l'actualitat. El docent demanarà als alumnes que facin els següents dibuixos:

(10 minuts, aproximadament)

- Una persona que es dediqui a la neteja de l'escola.
- Una persona que es dediqui a la lampisteria.
- Una persona que es dediqui a l'educació.

- Una persona que treballi al parc de bombers.
- Una persona que treballi en un hospital.
- Una persona que es dediqui a la ciència.
- Una persona que es dediqui professionalment al món de l'esport.
- Una persona que treballi en un bufet d'advocats.

Un cop els infants hagin fet els dibuixos, se'ls demanarà que els comparteixin amb els seus companys i companyes i expliquin què han representat. A partir d'aquesta dinàmica es busca fer una reflexió sobre els estereotips de gènere en el món laboral. Per exemple, és possible que la feina de bombers es relacioni més amb el gènere masculí mentre que les tasques de neteja es vinculin amb el gènere femení. Davant les reflexions que apareguin, es proposarà crear un debat a l'aula el qual s'iniciarà a partir d'aquestes preguntes:

- En l'actualitat, creieu que existeixen aquestes diferències entre homes i dones en el món laboral?
- Penseu que hi ha coses que s'assignen més al gènere masculí i d'altres que es relacionen més al femení en el nostre dia a dia? (Futbol, vestits, color blau, color rosa...)

(15 minuts, aproximadament)

Finalment, per a tancar el debat que s'originarà a l'aula, el docent plantejarà un parell de preguntes que respondran els alumnes, individualment, tot penjant post-its a la pissarra.

Aquestes preguntes són les següents:

- Com t'agradaria que fos el futur?
- Què faràs tu per a aconseguir-lo?

Per a tancar la sessió, es demanarà als infants que a casa elaborin un relat, semblant al de les situacions llegides a l'aula, sobre la seva realitat i la d'alguna persona adulta amb qui conviuen diàriament. A partir de la història que redactin, es demanarà que busquin semblances i diferències amb les situacions proposades a l'aula (Berenguer, Enriqueta i Isidre). D'aquesta manera, es buscarà relacionar aquesta activitat amb el dia a dia dels alumnes.

Avaluació

Durant la sessió no s'avaluarà cap contingut. Tot i això, s'avaluarà el producte final, elaborat a casa seva, el qual consistirà en un relat que expliqui el dia a dia d'un familiar o conegut, tot relacionant-lo amb les històries treballades a classe.

La rúbrica que s'utilitzarà tindrà en compte ítems com: la correcció ortogràfica, la morfosintaxis, el lèxic, l'adequació, la coherència i la reflexió final que n'ha extret d'aquesta dinàmica. Aquesta es troba a la pàgina 46 de l'Annex.

Presentació de les fonts

Les fonts d'arxiu que s'utilitzaran en aquesta activitat es projectaran a la pissarra digital per tal que tots els alumnes les puguin visualitzar correctament.

Observacions

Totes les imatges es projectaran a la pissarra mentre el docent llegeix la història. En la situació número 1, però, la imatge es presentarà al final de la història, després que els alumnes hagin contestat la pregunta que se'ls planteja. D'aquesta manera, es buscarà crear un conflicte cognitiu en els alumnes, perquè la situació que es llegirà és més similar a la que viuria, actualment, un adult, que no a la d'un infant.

Activitat 8: Juguem a "La companyia del Carrilet"

Objectius i criteris

Objectiu general de l'activitat: Jugar col·lectivament al joc "La companyia del Carrilet".

Objectiu: Mantenir una actitud respectuosa envers els companys a l'hora de jugar al joc de taula.

Criteri: Saber gestionar les emocions que puguin sorgir durant la partida, respectant sempre als companys i companyes.

Objectiu: Acceptar amb una actitud positiva la derrota o la victòria davant situacions de joc.

Criteri: Saber gestionar les emocions de frustració i enuig que puguin sorgir durant la partida, respectant sempre als companys i companyes.

Objectiu: Generar una estratègia de joc que permeti a l'infant assolir els seus objectius.

Criteri: Conèixer les característiques de cada personatge per tal d'utilitzar-les en benefici propi.

Competències d'àrees per dimensions

ÀMBIT D'APRENDRE A APRENDRE

Dimensió actitud positiva envers l'aprenentatge

Competència 6. Adquirir el gust per aprendre i per continuar aprenent.

Continguts

ÀMBIT D'APRENDRE A APRENDRE

Dimensió actitud positiva envers l'aprenentatge

Competència 6. Adquirir el gust per aprendre i per continuar aprenent.

- Relació dels aprenentatges amb el joc.

Temporització

Una hora aproximadament.

Material

- Tauler de joc de taula creat per les docents, es troba en la pàgina 36 de l'Annex.
- Cartes dels rols a assignar. Es troba a la pàgina 37 de l'Annex.
- 4 cartes que resumeixin les funcions de tots els rols. Es troba a la pàgina 39 de l'Annex.
- Cartes de trajecte. Es troben a la pàgina 39 de l'Annex.
- 4 bitllets de circulació. Es troben a

	<p>la pàgina 5 de l'Annex.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Carta de premi per ser el primer en acabar els 4 encàrrecs. Es troba a la pàgina 40 de l'Annex. - Llibre d'instruccions. Es troba a la pàgina 41 de l'Annex. - 4 locomotores de diferents colors (1 per a cada jugador/a). - Barreres. - 1 dau. - Màquina de fer forats: tren
<p>Desenvolupament</p>	
<p>Aquesta sessió serà l'última que es dedicarà a la temàtica del Carrilet. Per tal de finalitzar aquesta breu unitat didàctica, es portarà a l'aula un joc relacionat amb el ferrocarril elaborat per nosaltres, de manera que els infants puguin jugar-hi i passar una bona estona. A través d'aquest joc els alumnes podran reconèixer les parades per on passava el tren així com les diferents feines que hi estaven vinculades.</p>	
<p>Presentació de les fonts</p>	
<p>La imatge s'utilitzarà en el disseny de la part posterior de les Cartes de Trajectes.</p>	

Conclusions

L'elaboració d'aquesta tasca ha resultat molt enriquidora per a nosaltres. Mai havíem treballat a partir de fonts originals contextualitzades en una època històrica i, aquest fet ens va generar una mica d'incertesa i respecte quan se'ns va presentar l'activitat. Tot i això, ara que hem finalitzat la nostra unitat didàctica, n'estem molt satisfetes i ens agradaria poder-la portar a la pràctica en un futur.

Un dels aspectes que trobàvem més importants a treballar era la relació passat, present i futur. Pagès i González (2010) exposen que en treballar les ciències socials cal que es mostri als infants que la realitat actual és el resultat de les decisions i els successos que es van produir en el passat. D'aquesta manera, doncs, el futur s'elaborarà a partir de les accions i decisions que estem duent a terme ara. Per aquest motiu, al llarg de les activitats que proposem en la nostra unitat didàctica, hem intentat que els infants analitzin el passat i el puguin comparar amb la seva realitat, amb el seu dia a dia. Alhora, en algunes ocasions, també els demanem que imaginin com serà el futur i com hi poden incidir, tot fent-los prendre consciència del seu paper en l'evolució de la història.

En elaborar aquesta proposta educativa ens vam voler posar en la pell dels alumnes que tindriem a l'aula. A partir d'aquesta petita reflexió que vam dur a terme, vam decidir que volíem presentar un contingut que fos proper a la seva realitat, al seu entorn. De fet, Tribó (2005) defensa que utilitzar fonts primàries relacionades amb la història local pot ser molt enriquidor pels nens i nenes. Aquest mateix autor, alhora, esmenta que és més significatiu conèixer aspectes quotidians de la societat d'aquella època que la informació que a vegades es transmet a partir dels llibres de text, la qual sol estar poc relacionada amb la seva realitat. Fernández i González (2003) afegixen que treballar a partir de fonts provoca que els nens i nenes empatitzin amb les societats del passat i entenguin més fàcilment tot el que aquestes van viure. Per aquest motiu, hem volgut presentar fonts que formaven part del dia a dia de la societat dels s.XIX i XX (notícies del diari, cartell informatiu, bitllets de lliure circulació...) així com plantejar situacions que, tot i ser fictícies, estaven ambientades en el context històric d'aquella època, permetent, d'aquesta manera, que els infants coneguin la realitat d'aquells anys d'una manera més propera i significativa per a ells.

Així doncs, aprofitant, també, la localització del nostre centre, s'ha introduït el tema del Carrilet a l'aula. Hernández i Serrat (2002) exposen que el treball a partir del patrimoni

permet que els infants desenvolupin respecte envers la història del seu indret, alhora que generen coneixement científic, tot relacionant allò après amb allò viscut.

Emprar fonts primàries i secundàries a l'aula és una manera complexa i completa de treballar la història, ja que permet analitzar i reflexionar sobre el passat d'una manera més amena i propera pels alumnes.

Per aconseguir aquestes fonts, vam demanar ajuda a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols. A l'hora d'escollir-les, vam buscar que fossin diverses (imatges, notícies, cartells, vídeos...) per tal d'oferir una visió més àmplia de l'època i facilitar, alhora, un treball transversal des de diferents àrees de coneixement, gràcies a la diversitat de continguts que s'hi exposen. És per aquesta raó, que durant la unitat didàctica englobem des de l'àmbit de coneixement del medi, el qual es troba present en totes les dinàmiques proposades; l'àmbit matemàtic, a partir d'un tríptic informatiu on s'expliquen els horaris del Carrilet i el cost de cada trajecte per tal de treballar les operacions amb decimals; l'àmbit lingüístic, a través de l'anàlisi de diferents notícies i l'elaboració d'una pròpia, així com l'escriptura d'un relat personal; l'àmbit d'educació en valors, el qual es treballarà amb imatges de l'època on es mostren realitats molt diferents de la nostra i les quals ens permetran fer una comparativa entre èpoques històriques i localitzacions geogràfiques diverses; i, finalment, l'àmbit d'aprendre a aprendre, el qual és present durant totes les sessions. Aconseguint, d'aquesta manera, que cadascuna de les sessions giri al voltant de la font primària utilitzada i dels continguts extrets d'aquesta.

Pel que fa a la principal dificultat que se'ns ha presentat ha sigut a l'hora de citar les fonts utilitzades, ja que en moltes ocasions ens faltaven dades (autor, any, número de volum...). Tanmateix, estem molt agraïdes a l'ajuda rebuda per part de l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, el qual ens ha ofert la informació que necessitàvem i ens han resolt gran part dels dubtes que ens sorgien respecte a les fonts.

Així doncs, a partir d'aquest treball hem pogut comprovar com, a partir de fonts, és molt més senzill i amè, pels infants, aprofundir amb els continguts relacionats amb el passat a través de documents reals i quotidians de l'època.

Bibliografia

CRDI. Ajuntament de Girona. (2011). *Narcís Sans. Últim viatge del tren de Sant Feliu* [Vídeo]. <https://youtu.be/OP2O4iYofUE>.

Fernández, A. V., & Marzo, F. G. (2003). Uso didáctico del legado histórico conservado en los archivos. In *El Patrimonio y la Didáctica de las Ciencias Sociales* (pp. 553-566). Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha.

Ferrocarril de Sant Feliu. (2005). <http://sfg.iguadix.es/node/12?language=ca>.

InfoK. (2021). *Els vostres drets* [Vídeo]. <https://www.ccma.cat/tv3/super3/infok/els-vostres-drets/video/6130383/>.

Hernández, F.X. & C Antolí, N. S.(2002). Los archivos de didáctica de las ciencias sociales. *Iber: Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia*, (34), 5-6.

Pagés, J. y González, N. (2010). ¿Por qué y qué enseñar sobre la crisis. *Cuadernos de Pedagogía*, 405, 52-56.

Petit, A. (2019). Cinquanta anys sense el Carrilet de Sant Feliu. *Diari De Girona*. <https://www.diaridegirona.cat/dominical/2019/04/09/cinquanta-anys-sense-carrilet-sant-48822569.html>

Prieto, J. A., Gómez, C. J., & Miralles, P. (2013). El uso de fuentes primarias en el aula y el desarrollo del pensamiento histórico y social. Una experiencia en Bachillerato. *Clío*, 39, 34-14.

Tribó, G. (2005). Enseñar a pensar históricamente. Los archivos y las fuentes documentales en la enseñanza de la historia. Barcelona: ICE-Horsori

ANNEX TREBALL SOBRE L'ÚS DIDÀCTIC DE DOCUMENTS

D'ARXIU:

Arxius i fonts primàries. El Carrilet, un tren per la història

Autores: Paula Genové, Aïna Izquierdo i Carla Parera-Nieto

Estudis: Doble Grau en Educació Infantil i Educació Primària (4t)

Mòdul: Ciències Socials 2 (3101G03023)

Professora: Lada Servitja

Curs: 2021/2022

ÍNDEX

FONTS D'ARXIU	3
Activitat 1: Presentem el Carrilet!	3
Activitat 2: Investiguem el Carrilet!	5
Activitat 4: Ens convertim en autèntics reporters!	10
Activitat 6: Passatgers al tren!	11
Activitat 7: Viatgem en el temps!	16
MATERIAL QUE S'UTILITZARÀ EN LES ACTIVITATS	18
Activitat 4: Notícia per ordenar	18
Activitat 6: Situacions matemàtiques	20
Activitat 7: Situacions ambientades en l'època	29
Activitat 8: Material del joc	36
Taulell de joc	36
Cartes dels rols	37
Carta que resumeix les funcions de tots els rols	39
Exemples de cartes de trajecte	39
Carta de premi	40
Instruccions	41
EINES D'AVUACIÓ	43
Activitat 5: Mans a la notícia!	43
Activitat 6: Passatgers al tren!	45
Activitat 7: Viatgem en el temps!	46

Activitat 1: Presentem el Carrilet!

COMPAÑÍA DEL FERROCARRIL
DE
SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

FIESTA MAYOR DE LLAGOSTERA

AVISO AL PÚBLICO

En beneficio de los viajeros que concurren á la próxima Fiesta mayor de Llagostera, esta Compañía ha dispuesto que las **VUELTAS** procedentes de los billetes de **IDA** y **VUELTA** que se expendan durante los días 26, 27 y 28 del corriente en todas las estaciones de esta línea con destino á Llagostera, puedan utilizarse para el regreso en cualquiera de los trenes que circulen hasta el día siguiente al de su expedición.

Para mayor comodidad de dichos viajeros se expedirán, además de los trenes ordinarios números 1, 5, 9 y 11 ascendentes y de los trenes números 6, 8, 10 y 12 descendentes, los siguientes

TRENES EXTRAORDINARIOS

DIAS 26, 27 y 28	DIAS 27, 28 y 29
Entre las estaciones de San Feliu de Guixols y Cassá de la Selva	
TREN ASCENDENTE	TREN DESCENDENTE
De San Feliu de Guixols <i>sale</i> 6,45 noche	De Cassá de la Selva <i>sale</i> 4,18 mañana
» Castell d' Aro » 6,59 »	» Llagostera » 4,47 »
» Santa Cristina d' Aro » 7,07 »	» Font-Picant » 5,11 »
» Font-Picant » 7,14 »	» Santa Cristina d' Aro » 5,18 »
» Llagostera » 7,41 »	» Castell d' Aro » 5,25 »
A Cassá de la Selva <i>llega</i> 8,00 »	A San Feliu de Guixols <i>llega</i> 5,38 »
Entre las estaciones de Llagostera y Cassá de la Selva	
TREN DESCENDENTE	TREN ASCENDENTE
De Cassá de la Selva <i>sale</i> 8,20 noche	De Llagostera <i>sale</i> 3,49 mañana
A Llagostera <i>llega</i> 8,39 »	A Cassá de la Selva <i>llega</i> 4,08 »

Las horas indicadas se refieren al meridiano de Madrid.

San Feliu de Guixols 10 de Mayo de 1895.

Imp. de Visder.—San Feliu.

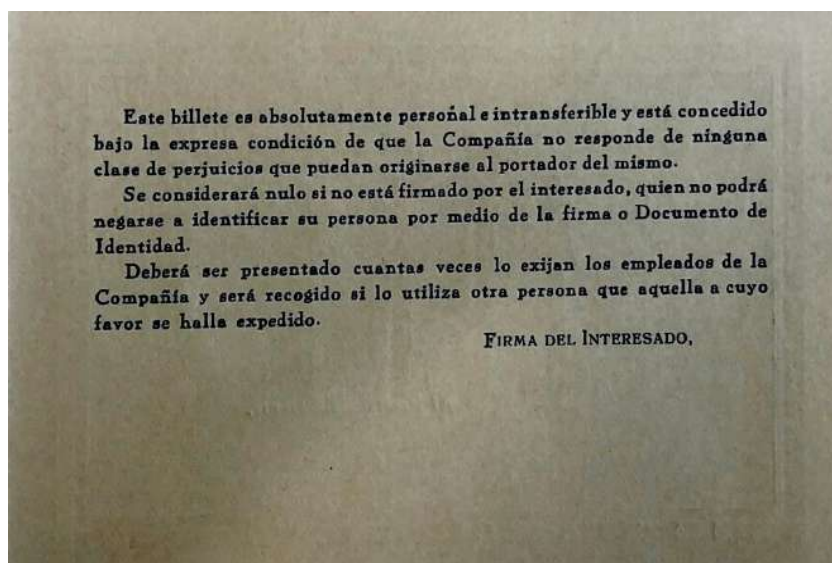

Compañía del Ferrocarril. (10 de maig de 1985). [Cartell informatiu del servei de Ferrocarril durant la Festa Major de Llagostera]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 297). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

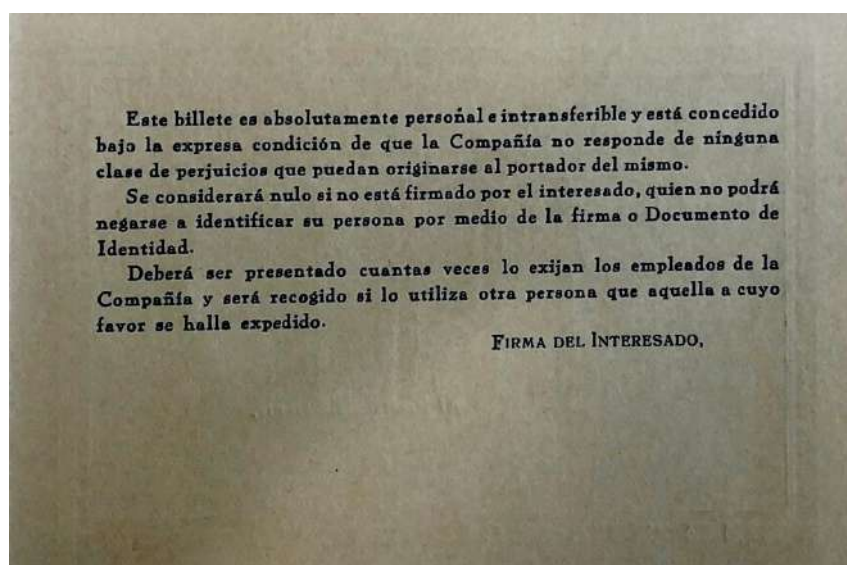
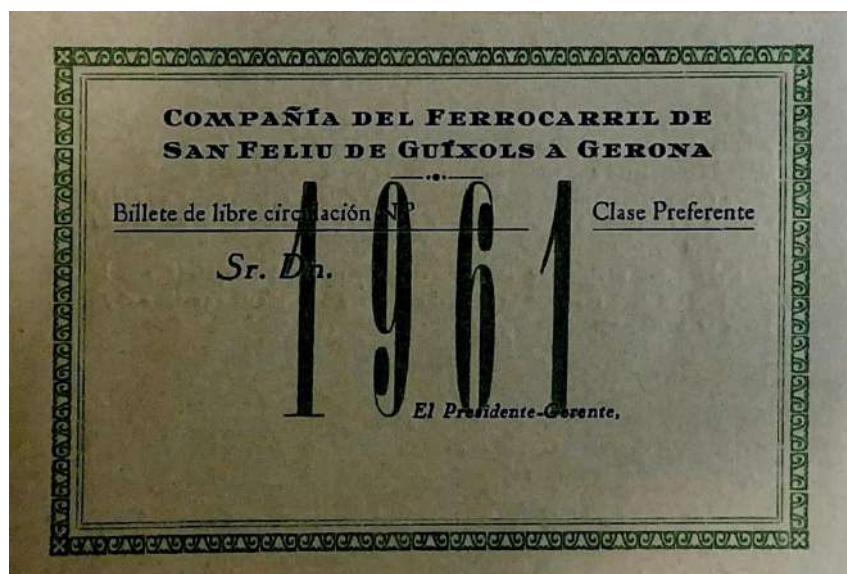

Autoria desconeguda. (1960). [Vista del tren amb Llagostera al fons]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona. Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

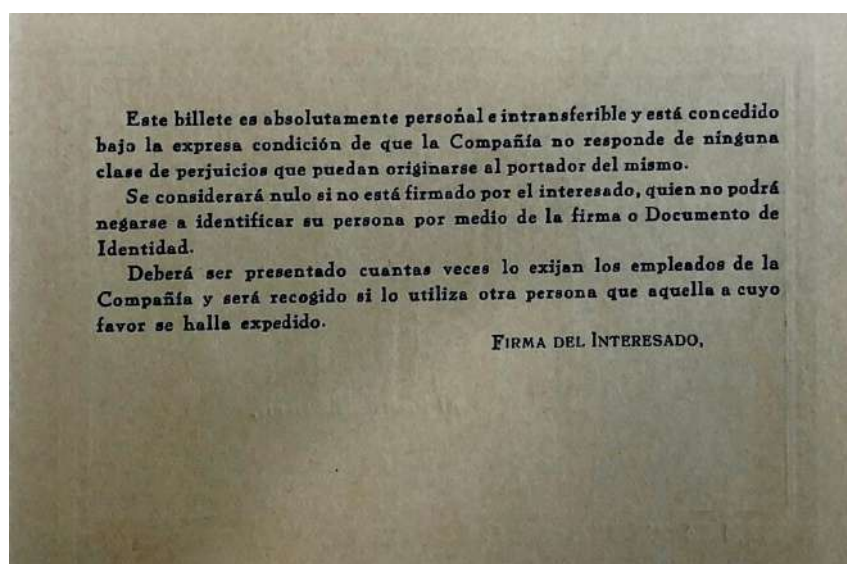
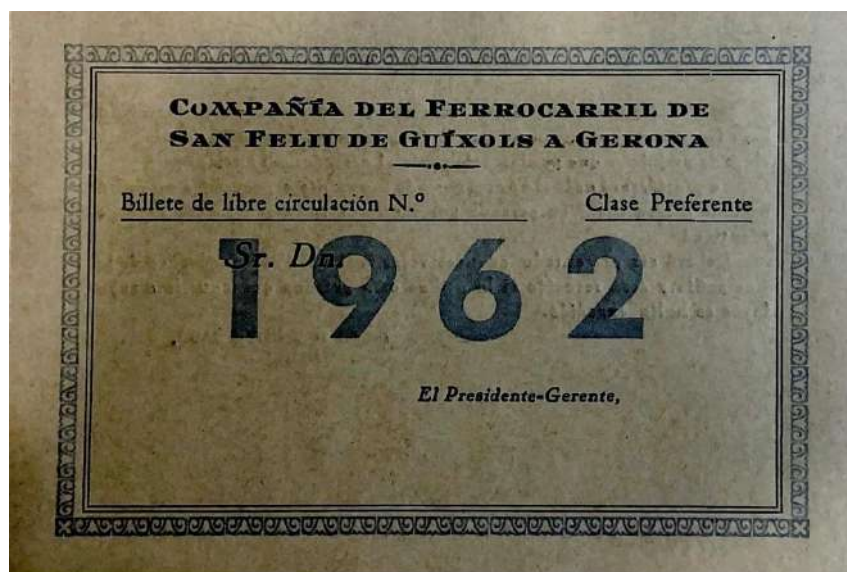
Activitat 2: Investiguem el Carrilet!

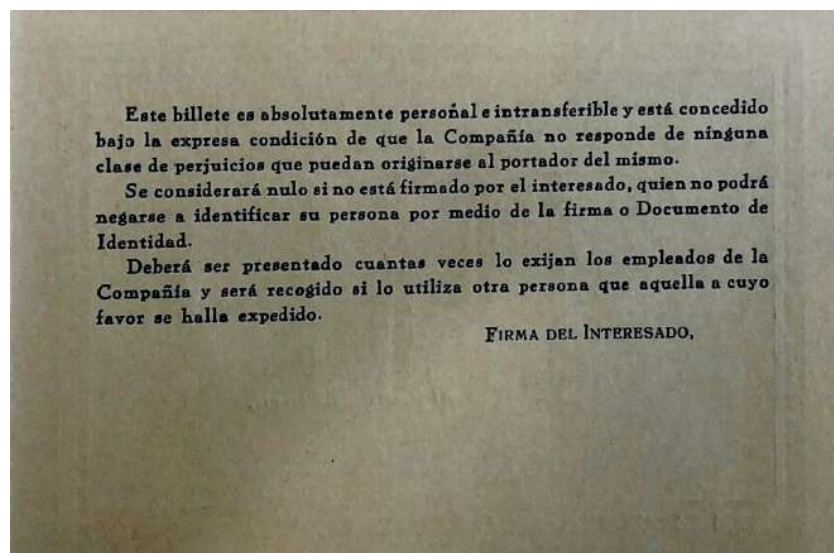
Compañía del Ferrocarril. (1960). [Bitllet de lliure circulació Arxiu Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 10235). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

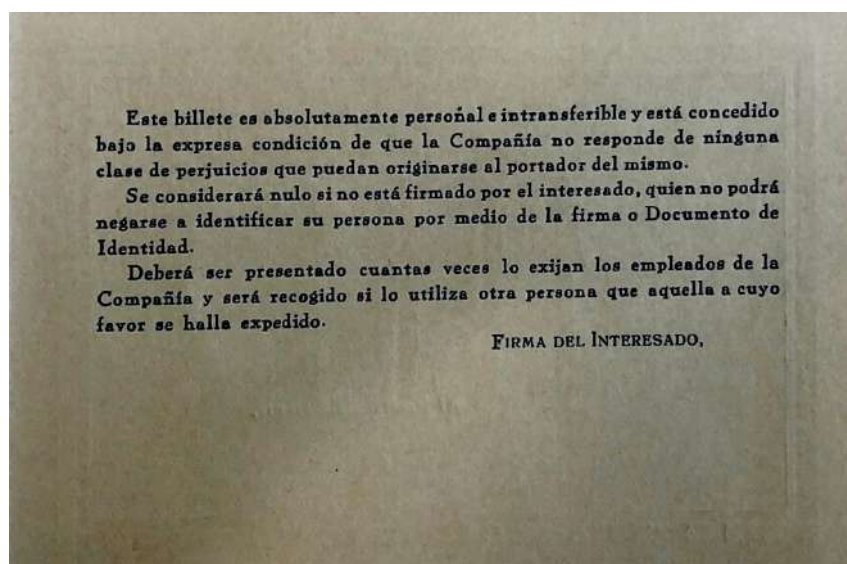
Compañía del Ferrocarril. (1961). [Bitllet de lliure circulació Arxiu Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 10235). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

Compañía del Ferrocarril. (1962). [Bitllet de lliure circulació Arxiu Sant Feliu de Guixols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guixols a Girona (FC 10235). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guixols, Sant Feliu de Guixols.

Compañía del Ferrocarril. (1963). [Bitllet de lliure circulació Arxiu Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 10235). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

Compañía del Ferrocarril. (1964). [Bitllet de lliure circulació Arxiu Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 10235). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

Activitat 4: Ens convertim en autèntics reporters!

«ADÉU, TREN»

si no existiese un futuro, que, al igual que las modas, se cierra en círculo?

Juan Almar me ha dejado unas cuartillas con la copia de unos párrafos de extenso artículo, escrito por Jaime Lladó Vidal, creo que para la revista «Ferrocarriles y Tranvías», que se indican así: «Todavía algún viejo ciudadano de San Feliu de Guixols recordará el pregón que en un domingo de 1882 lanzó por las calles de la villa un anciano pregonero. En él se anunciaba como una trascendente novedad haberse establecido un servicio diario con una tartana, que saldría de San Feliu de Guixols a las 3 de la madrugada para Gerona, recorriendo los 35 kms. de carretera y estaría de vuelta en la villa a las doce de la noche, con lo cual se podría estar durante el día en Gerona sin tener que pernoctar en dicha ciudad».

Según cuenta el Sr. Lladó, se tardaba seis horas en llegar a Gerona, contando el obligado refrigerio en Llagostera, y cambio de tiro correspondiente. Mas, luego... a los gritos de «¡Paso al progreso!», vino el ferrocarril y constituyó fuente de riqueza, de prosperidad, de libertad.

Pero bueno, el caso está en que el tren no evolucionó cuando podía haberlo hecho en ma-

SEMANARIO DE LA COSTA BRAVA
 Redacción y Administración: Leganes, 26 - SAN FELIU DE GUIXOLS
 N.º 1085 - 10 ABRIL 1969 - AÑO XXII
 Director: Margarita Wixting - Depósito Legal: GS-22-1963
 Oficinas: Bar de Francesc Achard - Torre Marató, 179 - Salt

yor o menor escala, si bien mejoró y amplió su material con vistas al puerto. Mas, luego, vieron ya los años difíciles para todos los ferrocarriles: la competencia del transporte por carretera, el «puerto a puerta» simplificado y reducido el número de cargas y descargas, el de mermas, reclamaciones, etc. y, finalmente, la competencia del coche de turismo y del autocar de línea, con horarios más cómodos por la menor duración de tiempo invertido en el recorrido de los 35 kms., o sea, el pregón de la tartana, luego el anuncio del tren, y después el bocinazo de los caballos metidos en un motor de explosión.

Sin embargo, si el tren de San Feliu de Guixols a Gerona, en su día, conforme al Estudio de Enlace con Olot, hubiese sido modernizado y en lugar de invertir dos horas para llegar a Gerona, hubiese invertido sólo dos cuartos de hora, el tren, sería un medio de comunicación con clientes saludos y cuantiosos porque entre aparcar y desaparcar, ya se invierten más. Tendríamos ahora un Tranvía al estilo tren de cercanías, o metro.

En estos momentos, mantener el ferrocarril tal y como está, es una estupidez, es un despilfarro que el Estado no puede hacer, si bien lo ha hecho durante años. Durante tantos años, que lo que se ha gastado en mantener lo indebido, hubiese bastado para realizar aquel hermoso proyecto que un día se llevara a Madrid al Inventario de la Junta de Enlaces Ferroviarios D. Pascual Lorenzo Ochando, poco después Director General de Ferrocarriles, y que no se ha hecho realidad pese a todas las promesas, pese a todos los trabajos, diligencias, copias y más copias, gestiones y más gestiones llevadas a cabo por el Consejo de Administración del Ferrocarril de S. Feliu de Guixols, por el de Olot, por ambos conjuntamente, ni pese a los acuerdos entre las dos líneas para facilitar la obtención de la ayuda del Estado. Desde el año 1946 en que se iniciaron las gestiones para el Enlace, el papeleo no ha parado. La explotación ha caminado por una pendiente cada vez más pronunciada... igual o parecido, con lo que durante años le pasó a la Renfe, y otros ferrocarriles, sino... ¿qué... ellos han tenido suerte, y nuestro tren, no.

¿Qué ha pasado? ¡Ah, amigo! Cuántas cosas quisiéramos saber y poder decir para no errar. Por de pronto, el hecho es incuestionable: Pese a los millones gastados, pese al informe de unos técnicos franceses señalando rotundo la modernización, pese al sentir y al deseo de tener un tren moderno, todo queda reducido a un plumazo para ocho ferrocarriles, y entre éstos el nuestro. Primero, cese de servicio, luego ¿levantamiento de vías? ¿venta de terrenos? ¿Y a los accionistas, qué los tocará? A estos señores que tienen unos papeles llenos de humedad, que durante lustros, cada vez que dan con ellos no saben qué hacer, si guardarlos o venderlos por papel viejo, ¿verdad que parece lógico que de lo que se saque de la venta — si se vende — de lo que se compró con dinero de su familia, les toque algo en justa participación como propietarios que aún es de suponer son de lo mucho que sin duda valen los terrenos de la Compañía en Gerona y otras estaciones?

El tren deja de correr, pero creo que aún habiáramos de tren durante largo tiempo.

E. FIGUERAS RIBAS

Foto J. Badi

Hom no acaba de fer-se a la idea de que el nostre trenet se'n va i per sempre. Hom no acaba de poder creure que, durant aquest plet tan llarg retorn de la seva supervivència, no s'hagi presentat ni una sola ocasió propícia per a salvar-lo, quan, de veritat, era hora de salvar-lo. Cal reconèixer que hem deixat que el tren envella massa i que l'època l'ha acabat de sentenciar.

Això però no vol pas dir que creiem que els trens, en general, hagin quedat arraconats pels altres mitjans de locomoció i transport. Els trens són més útils avui que deu anys endarrera, però això sí, agafant camins de més d'una trentena de quilòmetres, i ben enllaçats amb les restants vies existents.

Un tren entre Sant Feliu i Gerona, ja pràcticament sense usuaris, no té raó pràctica de subsistir.

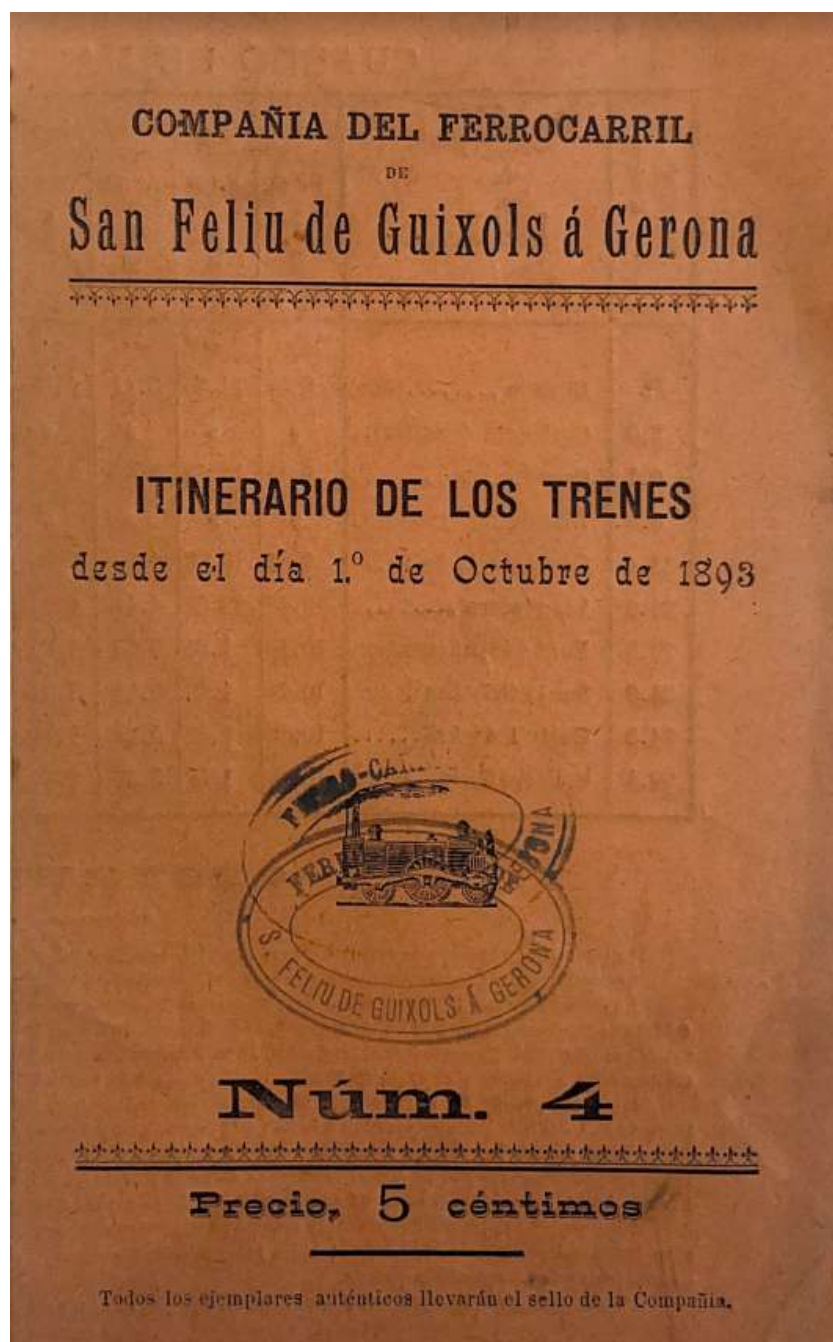
L'enllaç amb la línia d'Olot i un ramal, potser, de Llagostera a Caldes, realitzats prèviament i ja molts d'anys abans, hauria assegurat, avui, les més prometedores possibilitats de modernització.

El tren va néixer, obrint pas al progrés. Si mor per la mateixa raó, per què plorar-lo?

L. V.A.

Figueras, E. (10 d'abril de 1969). [Notícia del diari del diari Àncora: setmanari de la Costa Brava]. *Adéu, tren*. Servei de Biblioteques de la Diputació de Girona (Núm. 1085). Biblioteca Octavi Viader i Margarit, Sant Feliu de Guixols.

Activitat 6: Passatgers al tren!

CUADRO DE MARCHA DE LOS TRENES

DISTANCIAS de trayecto	ESTACIONES	Trenes descendentes				DISTANCIAS de trayecto	ESTACIONES	Trenes ascendentes			
		S.º 1.º	S.º 8.º	S.º 10.º	S.º 11.º			S.º 1.º	S.º 8.º	S.º 10.º	S.º 11.º
		Correo	MIXTO	MIXTO	Correo			Correo	MIXTO	Correo	MIXTO
		M.	T.	T.	T.		M.	T.	T.	T.	
0	Gerona (203)	8.54	11.55	3.41	5.35	0	S.ª Feles (1012) (210)	4.44	7.35	1.24	3.30
3.0	Crehueta (apudort.)	"	"	"	"	4.0	Castell d' Aro	4.58	7.50	1.38	3.14
6.1	Quart	9.11	12.12	3.59	5.52	7.0	Santa Cristina d' Aro	5.05	7.50	1.45	3.21
8.5	Llanbèlles (apudort.)	"	"	"	"	8.8	Font Picent (apudort.)	5.12	8.03	1.52	3.28
13.4	Casa de la Selva ...	9.32	12.33	4.20	6.13	16.1	Llagostera	5.20	8.20	2.10	3.55
20.8	Llagostera	9.52	12.53	4.44	6.37	25.7	Casa de la Selva ...	6.00	8.52	2.40	4.13
29.3	Font Picent (apudort.)	10.19	1.30	5.07	7.00	28.8	Llanbèlles (apudort.)	"	"	"	"
31.8	Santa Cristina d' Aro	10.36	1.27	5.14	7.07	32.0	Quart	6.20	9.11	3.00	4.37
34.2	Castell d' Aro	10.53	1.30	5.21	7.14	35.1	Crehueta (apudort.)	"	"	"	"
39.1	S.ª Feles (1012) (210)	10.40	1.52	5.31	7.23	39.1	Gerona	6.36	9.27	3.10	4.53

OBSERVACIONES

Los coches de la línea se reparten para el servicio de Madrid con salida 22 minutos después de la hora fijada para el fin de la línea.

Todos los trenes indistintamente admiten viajeros de 1.º y de 2.º clase salvo los que se indican.

Los trenes núms. 1 y 8 se reparten respectivamente con los núms. 11 y 12 de la línea de Francia que salen de Gerona para Barcelona á las 6.54 de la mañana y á las 1.00 de la tarde los domingos con salidas á Francia á estaciones intermedias entre Gerona y Font Picent, pueden aprovechar el tren núm. 3 para tomar el tren núm. 11 de Francia que sale de Gerona á las 6.30 de la mañana, y el núm. 12 para tomar el 22 que sale de Gerona á las 8.30 tarde, y el expresos 28 que sale á las 8.29 tarde circulando los días jueves y sábados.

Los trenes núms. 6 y 12 recogerán los viajeros procedentes de Barcelona y se dirigen hasta Gerona en los trenes núms. 11 y 26 de la línea de Francia que llegan á Gerona á las 2.34 de la mañana y á las 1.00 de la tarde; los viajeros procedentes de Font Picent á su llegada hasta Gerona con los trenes núms. 23 y 25 de la línea de Francia que llegan á Llanbèlles á las 6.50 de la mañana y á las 1.20 de la tarde respectivamente pueden tomar los trenes núms. 8 y 10 de esta línea con solo un hora de espera; si desearán los viajeros procedentes de Francia con el tren expresos núms. 22 lo que llega á Gerona á las 8.30 de la mañana circulando los martes, viernes y domingos.

Ninguno de los trenes del presente cuadro se detendrá voluntariamente en los Apudortes, en los coches no hay designada una de salida pero todos indistintamente lo harán en todos ellos cuando hubiere algún viajero á su destino ó cuando deban recogerlos en los Apudortes en el momento de su parada.

Para viajeros de los Apudortes se admitirá equipajes en mercancías á precio reducido en los trenes núms. 1, 6, 9 y 12.

TABLA DE PRECIOS para billetes núms. 4, 5 y 6

ESTACIONES	1.º		2.º	
	Ida	Vuelta	Ida	Vuelta
Gerona	0.00	0.00	0.00	0.00
Crehueta	0.25	0.50	0.25	0.50
Quart	0.50	1.00	0.50	1.00
Llanbèlles	0.75	1.50	0.75	1.50
Casa de la Selva	1.00	2.00	1.00	2.00
Llagostera	1.25	2.50	1.25	2.50
Font Picent	1.50	3.00	1.50	3.00
Santa Cristina	1.75	3.50	1.75	3.50
Castell d' Aro	2.00	4.00	2.00	4.00
S.ª Feles	2.25	4.50	2.25	4.50

Billetes de IDA Y VUELTA a precios reducidos

ESTACIONES	TABLA núm. 4		TABLA núm. 5	
	1.º	2.º	1.º	2.º
Castell d' Aro	0.75	0.45	0.75	0.45
Santa Cristina	1.25	0.75	1.25	0.75
Font Picent	1.50	0.90	1.50	0.90
Llagostera	1.75	1.10	1.75	1.10
Casa de la Selva	2.00	1.20	2.00	1.20
Gerona	0.00	0.00	0.00	0.00

TABLA núm. 6

Entre las Estaciones siguientes	1.º clase		2.º clase	
	Ida	Vuelta	Ida	Vuelta
De Casa de la Selva á Llagostera y viceversa	1.00	0.75	0.75	0.50
De Gerona á Font Picent, y viceversa	1.50	1.00	1.00	0.75
De Llagostera á Font Picent, y viceversa	1.25	0.90	0.90	0.65

TABLA DE PERCEPCIÓN para billetes ordinarios de 1.ª y 2.ª clase
Gerona

La Crehuela.	1.ª	0'30			
	2.ª	0'20			
Quart.	1.ª	0'70	0'40		
	2.ª	0'45	0'25	Quart	
Llambillas.	1.ª	0'90	0'60	0'30	
	2.ª	0'55	0'40	0'20	Llambillas
Cassá.	1.ª	1'40	1'10	0'80	0'50
	2.ª	0'85	0'70	0'50	0'30
Llagostera.	1.ª	2'10	1'80	1'50	1'30
	2.ª	1'30	1'10	0'90	0'70
Font-Picant.	1.ª	3'00	2'70	2'40	2'10
	2.ª	1'80	1'65	1'45	1'30
Santa Cristina.	1.ª	3'20	2'90	2'60	2'40
	2.ª	1'95	1'75	1'60	1'45
Castell d' Aro.	1.ª	3'50	3'20	2'90	2'60
	2.ª	2'10	1'95	1'75	1'60
San Feliu.	1.ª	4'00	3'70	3'40	3'10
	2.ª	2'40	2'25	2'05	1'90

Billetes de IDA Y VUELTA á precios reducidos

TARIFA núm. 4

De la Estación de SAN FELIU á las siguientes y viceversa	1.ª clase	2.ª clase
Ida y vuelta	Ptas.	Ptas.
Castell d' Aro.	0'75	0'45
Santa Cristina.	1'20	0'75
Font-Picant.	1'50	0'90
Llagostera.	2'85	1'75
Cassá de la Selva.	3'90	2'40
Gerona.	0'00	3'60

TARIFA núm. 5

De la Estación de GERONA á las siguientes y viceversa	1.ª clase	2.ª clase
Ida y vuelta	Ptas.	Ptas.
Quart.	1'05	0'65
Llambillas.	1'35	0'85
Cassa de la Selva.	2'10	1'30
Llagostera.	3'15	1'90
Santa Cristina.	4'80	2'90
Castell d' Aro.	5'25	3'15
San Feliu Guixols	0'00	3'60

TARIFA núm. 6

Entre las Estaciones siguientes	1.ª clase	2.ª clase
	Ptas.	Ptas.
De Cassá de la Selva á Llagostera ó viceversa.	1'20	0'75
De Cassá á Font-Picant.	2'40	1'45
De Llagostera á Font-Picant.	1'35	0'85

Compañía del Ferrocarril. (5 octubre de 1893). *Itinerario de los trenes*. [Tríptic amb els horaris del Carrilet i els preus dels bitllets]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 283). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols, Sant Feliu de Guíxols.

Situació 1:

Autor desconegut. (1960-1969). [Passatgers pujant al Carrilet]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 3780). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Situació 2:

Autor desconegut. (4 d'octubre del 1969). [Carrilet arribant a l'estació de Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 2834). Arxiu

Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Situació 4:

Autor desconegut. (1894-1896). [Carrilet arribant a l'estació de Sant Feliu de Guíxols]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 18875). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Activitat 7: *Viatgem en el temps!*

Situació 1

Hines, L. [Imatge d'un infant treballant en una fàbrica tèxtil, en l'època de la Revolució Industrial]. Arxiu Nacional dels Estats Units.

Situació 2:

Budó, J. (1960-1969). [La guardessa Enriqueta Bou tancant la barrera del pas a nivell de Santa Cristina, als anys seixanta]. Fons Jordi Budó . Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

Situació 3:

Autor desconegut. (1893-1920). [Imatge dels treballadors davant el Carrilet]. Fons Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona (FC 2144). Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

MATERIAL QUE S'UTILITZARÀ EN LES ACTIVITATS

Activitat 4: Notícia per ordenar

Diari de Girona ■

10 | DIUMENGE, 28 DE NOVEMBRE DE 2021

Local Comarques

Un mestre de Santa Pau fa un llibre sobre 25 somnis d'infants

► L'autor, Adrià Homs, ha engegat una campanya per a finançar el projecte, que té com objectiu editar 4.000 exemplars dels quals 2.600 seran per les escoles públiques de Catalunya

ACN, SANTA PAU
■ El 2014 l'Adrià Homs, un mestre de primària del municipi de Santa Pau, a la Garrotxa, va començar un viatge per diversos continents que va durar gairebé quatre anys.

Allà, va recollir desenes de somnis de nens i nenes d'arreu del món. Ara, ha decidit recopilar-ne alguns -25, en total- i convertir-los en un llibre que inciti a la reflexió als més petits de casa. Per fer-ho, ha engegat una campanya de micromecenatge a través de la plataforma Verkami. L'objectiu és aconseguir 7.500 euros per editar-ne 4.000 exemplars. D'aquests, 2.600 seran per a les escoles públiques de Catalunya i un miler més per a Open Arms. La resta formen part dels packs de recompensa que rebran els participants. La iniciativa, a més, compta amb la participació de 26 il·lustradors que han posat color a cadascuna de les històries de manera totalment altruista.

Alguns dels somnis que recull el llibre de l'Adrià són el de la Fatoumata, una nena de 6 anys de Bamako, Mali. El seu somni és tenir una pinta per aprendre a fer pentinats. També el somni de l'Hamedra, que té 12 anys i és de Nouadhibou, Mauritània. El seu somni és tenir una bicicleta. O el somni de l'Ali, que té 7 anys i és de Togo. Somia amb tenir pares des-

La portada que tindrà el llibre que recull els somnis de 25 infants d'arreu del món.

ACN

alguns d'aquests somnis. Per fer-ho realitat, s'ha aventurat a tancar el cercle amb una campanya de micromecenatge a través de Verkami. L'objectiu és aconseguir 7.500 euros per finançar l'edició de 4.000 exemplars del llibre. En la seva elaboració, a més, hi han participat més d'una vintena d'il·lustradors.

«Tenia fotografies però no tenia els permisos de les famílies per fer-les servir i vaig pensar que seria interessant aportar-hi un punt més, amb il·lustracions», explica Homs. Al mateix temps, també puntualitza que tots els il·lustradors i il·lustradores han escollit un dels contes i hi han posat vida de manera totalment «desinteressada».

De moment, ja han aconseguit gairebé 5.000 euros, i encara li queden 24 dies més per assolir l'objectiu. Si arriba als 7.500 euros, la intenció és lliurar un exemplar a cadascuna de les 2.600 escoles públiques que hi ha a Catalunya. També en vol cedir un miler a Open Arms, «per la tasca que està fent al Mediterrani», assegura l'autor. La resta formen part dels packs que les persones que vulguin fer aportacions es poden endur com a «recompensa». També hi ha la possibilitat d'adquirir punts de llibre il·lustrats o làmines.

Homs explica a la descripció del seu projecte al web de Verkami, que «tan bon punt us endinsu en les pàgines d'aquest llibre, es desplegaran els somnis i desitjos d'una colla de nens i nenes de vint-i-cinc països. Aquests anells, que he anat recollint al llarg d'uns quants anys de viatge, són un clar reflex de la situació política, cultural o econòmica que es viu a les regions on han estat somniats».

prés que ell i el seu germà es quedessin orfes fa un temps. A l'altra banda, hi ha la Florisbeth, del Panamà, que vol tenir un gosset. O l'Amol, del Nepal, que somia amb formar part de l'exèrcit i fer de soldat.

Fa set anys que Homs va iniciar un viatge fent autoestop que el va dur per l'Àfrica, Àsia, Amèrica i Europa. La ruta va durar gairebé quatre anys i, durant aquell temps, va recollir desenes d'històries i desitjos de nens i nenes d'entre 4 i 13 anys que es trobava pel camí. A la tornada va decidir donar forma a tot aquest material i va voler fer un llibre recopilant

ACN. (2021, 28 novembre).

Un mestre de Santa Pau fa un llibre sobre 25 somnis d'infants. *Diari de Girona*,

10.

Local Comarques

Data

Secció

Titular

Un mestre de Santa Pau fa un llibre sobre 25 somnis d'infants

Entrada

Lloc

► L'autor, Adrià Homs, ha engegat una campanya per a finançar el projecte, que té com objectiu editar 4.000 exemplars dels quals 2.600 seran per les escoles públiques de Catalunya

Autor

ACN. SANTA PAU
El 2014 Adrià Homs, un mestre de primària del municipi de Santa Pau, a la Garrotxa, va començar un viatge per diversos continents que va durar gairebé quatre anys.

Cos de la notícia

Allà, va recollir desenes de somnis de nens i nenes d'arreu del món. Ara, ha decidit recopilar-ne alguns -25, en total- i convertir-los en un llibre que inciti a la reflexió als més petits de casa. Per fer-ho, ha engegat una campanya de micromecenatge a través de la plataforma Verkami. L'objectiu és aconseguir 7.500 euros per editar-ne 4.000 exemplars. D'aquests, 2.600 seran per a les escoles públiques de Catalunya i un miler més per a Open Arms. La resta formen part dels packs de recompensa que rebran els participants. La iniciativa, a més, compta amb la participació de 26 il·lustradors que han posat color a cadascuna de les històries de manera totalment altruista.

Alguns dels somnis querecull el llibre de l'Adrià són el de la Fatoumata, una nena de 6 anys de Bamako, Mali. El seu somni és tenir una pinta per aprendre a fer pentinats. També el somni de l'Hamedra, que té 12 anys i és de Nouadhibou, Mauritània. El seu somni és tenir una bicicleta. O el somni de l'Ali, que té 7 anys i és de Togo. Somia amb tenir pares des-

La portada que tindrà el llibre que recull els somnis de 25 infants d'arreu del món.

Fa set anys Adrià Homs es va endinsar en un viatge per tot el món en el qual va conèixer els somnis de molts infants

prés que ell i el seu germà es quedessin orfes fa un temps. A l'altra banda, hi ha la Florisbeth, del Panamà, que vol tenir un gosset. O l'Amol, del Nepal, que somia amb formar part de l'exerciti i fer de soldat.

Fa set anys que Homs va iniciar un viatge fent autoestop que el

va dur per l'Àfrica, Asia, Amèrica i Europa. La ruta va durar gairebé quatre anys i, durant aquell temps, va recollir desenes d'històries i desitjos de nens i nenes d'entre 4 i 13 anys que es trobava pel camí. A la tornada va decidir donar forma a tot aquest material i va voler fer un llibre recopilant

alguns d'aquests somnis.

Per fer-ho realitat, s'ha aventurat a tancar el cercle amb una campanya de micromecenatge a través de Verkami. L'objectiu és aconseguir 7.500 euros per finançar l'edició de 4.000 exemplars del llibre. En la seva elaboració, a més, hi han participat més d'una vintena d'il·lustradors.

«Tenia fotografies però no tenia els permisos de les famílies per fer-les servir i vaig pensar que seria interessant aportar-hi un punt més, amb il·lustracions», explica Homs. Al mateix temps, també puntualitza que tots els il·lustradors i il·lustradores han escollit un dels contes i hi han posat vida de manera totalment «desinteressada».

De moment, ja han aconseguit gairebé 5.000 euros, i encara li queden 24 dies més per assolir l'objectiu. Si arriba als 7.500 euros, la intenció és lliurar un exemplar a cadascuna de les 2.600 escoles públiques que hi ha a Catalunya. També en vol cedir un miler a Open Arms, «per la tasca que està fent al Mediterrani», assegura l'autor. La resta formen part dels packs que les persones que vulguin fer aportacions es poden endur com a «recompensa». També hi ha la possibilitat d'adquirir punts de llibre il·lustrats o làmines.

Homs explica a la descripció dels seu projecte al web de Verkami, que «tan bon punt us endinsu en les pàgines d'aquest llibre, es desplegaran els somnis i desitjos d'una colla de nens i nenes de vint-i-cinc països. Aquests anhel, que he anat recollint al llarg d'uns quants anys de viatge, són un clar reflex de la situació política, cultural o econòmica que es viu a les regions on han estat somnats».

Diari on ha estat publicada

Imatge

Peu d'imatge

Destacat

Activitat 6: Situacions matemàtiques

Situació 3:

Homes dinant al Restaurant de la Font Picant.

[Imatge].https://static.wixstatic.com/media/6786f4_a40dfbc5fa444ac3bd55800c6bed0485~mv2.jpeg/v1/fit/w_640,h_480,q_90/6786f4_a40dfbc5fa444ac3bd55800c6bed0485~mv2.webp.

SITUACIÓ 1:

Sou una família benestant de Quart formada pel pare, la mare i dos fills. Voleu viatjar amb el Carrilet a primera classe per poder passar un bon cap de setmana a la platja.

Agafareu el primer tren per a poder aprofitar al màxim el dia, direcció Sant Feliu de Guixols.

El diumenge, us aixequem ben aviat al matí i decidim tornar cap a casa, fent una parada abans a Llagostera per a visitar els avis.

Després de dinar torneu a agafar el tren per a tornar a Quart i acabar el cap de setmana. Calcula el preu total de tots els trajectes.

SITUACIÓ 1: SOLUCIÓ

Preu trajecte Quart - Sant Feliu de Guixols → 4,00 pessetes per persona.

Preu trajecte Sant Feliu de Guixols - Llagostera → 1,90 pessetes per persona.

Preu trajecte Llagostera - Quart → 2,10 pessetes per persona.

$4,00 + 1,90 + 2,10 = 8$ pessetes cada integrant de la família.

$8 \times 4 = 32$ pessetes en total.

SITUACIÓ 2:

Ets un treballador d'una fàbrica de taps de suro de Cassà de la Selva.

Durant una setmana vius a Sant Feliu de Guixols, perquè has de cuidar el teu pare, el qual està malalt. Cada dia has d'agafar el Carrilet per a arribar a la feina.

Comences a treballar a les 9:15h del matí i acabes a les 18:00h. Ets de classe social baixa i, últimament, t'han reduït el sou, així doncs, has de buscar l'opció més econòmica per fer el viatge d'anada i tornada.

Compara totes les opcions que tens. Quina opció et surt més bé de preu? Quant hauràs de gastar si treballes de dilluns a dissabte i fas el mateix trajecte?

SITUACIÓ 2: SOLUCIÓ

Compara totes les opcions que tens. Quina opció et surt més bé de preu?

Opció 1:

Viatge de Sant Feliu de Guixols a Cassà de la Selva en 2a classe, el qual costa 1,60 pessetes.

Com que el viatge ha de ser efectuat en anada i tornada per poder fer una bona comparació, els infants hauran de multiplicar el preu per dos.

$$1,60 \times 2 = 3,20 \text{ pessetes.}$$

Opció 2:

Viatge de Sant Feliu de Guixols a Cassà de la Selva en 1a classe, el qual costa un total de 2,60 pessetes.

Com que el viatge ha de ser efectuat en anada i en tornada per poder fer una bona comparació, els infants hauran de multiplicar el preu per dos.

$$2,60 \times 2 = 5,20 \text{ pessetes.}$$

Opció 3:

Els infants han de mirar la tarifa d'anada i tornada de Sant Feliu de Guixols a Cassà de la Selva, en primera classe. El preu d'aquesta tarifa és 3,90 pessetes.

Opció 4:

Els infants han de mirar la tarifa d'anada i tornada de Sant Feliu de Guixols a Cassà de la Selva, en segona classe. El preu d'aquesta tarifa és 2,40 pessetes.

Resposta → L'opció que surt millor de preu és la quarta: **2,40 pessetes.**

Quant hauràs de gastar si treballes de dilluns a dissabte i fas el mateix trajecte?

Resposta → $2,40 \times 6 = 14,40$ pessetes

SITUACIÓ 3:

Ets el propietari del Casino de Llagostera, establiment inaugurat fa dos anys, el 1891. Estàs buscant establir nous vincles comercials amb els pobles veïns.

Avui has quedat amb un comerciant de ratafia de Cassà de la Selva, surts a Llagostera i vas al restaurant de la Font Picant per dinar i parlar de negocis. Aconseguís arribar a un acord i aquella mateixa tarda agafeu, a ben dinat, un tren direcció Cassà de la Selva per anar a la seva fàbrica i tancar el tracte. Passes la nit en aquest poble i l'endemà al matí agafes el primer tren direcció Sant Feliu de Guixols per fer un estudi de mercat del Casino d'aquesta localitat i, així, agafar idees pel teu negoci.

Finalment, després de dos dies intensos amb molta feina tornes a Llagostera una mica cansat però satisfet.

Quants quilòmetres fas en cada recorregut? I el total dels dos dies?

SITUACIÓ 3: SOLUCIÓ

- Quants quilòmetres fas en cada recorregut?

De Llagostera a la Font Picant:

Distància Girona - Font Picant → 29,30 km

Distància Girona- Llagostera → 20,80 km

$29,30 - 20,80 = 8,50$ km

Distància de Sant Feliu de Guixols-Llagostera → 18,30 km

Distància de Sant Feliu de Guixols-Font Picant → 9,80 km

$18,30 - 9,80 = 8,50$ km

De la Font Picant a Cassà de la Selva:

Distància Girona - Font Picant → 29,30 km

Distància Girona - Cassà de la Selva → 13,40 km

$29,30 - 13,40 = 15,90$ km.

Distància de Sant Feliu de Guixols - Cassà de la Selva → 25,70 km

Distància de Sant Feliu de Guixols - Font Picant → 9,80 km

$25,70 - 9,80 = 15,90$ km

De Cassà de la Selva a Sant Feliu de Guixols

Distància Girona - Cassà de la Selva → 13,40 km

Distància Girona - Sant Feliu de Guixols → 39,10 km

$39,10 - 13,40 = 25,70$ km

Distància de Sant Feliu de Guixols - Cassà de la Selva → 25,70 km

De Sant Feliu de Guixols a Llagostera

Distància Girona - Sant Feliu de Guixols → 39,10 km

Distància Girona- Llagostera → 20,80 km

$39,10 - 20,80 = 18,30$ km

Distància Sant Feliu de Guixols - Llagostera → 18,30 km

- Quants quilòmetres han recorregut en total?

$8,50 + 15,90 + 25,70 = 68,40$ km

SITUACIÓ 4:

En Pere i 2 amics seus surten de l'estació de Girona perquè volen anar d'excursió. Entre tots, gasten un total de 10,50 pessetes per a viatjar amb el Carrilet a primera classe.

A quina estació han baixat? Quant ha pagat cada un d'ells?

Un cop hagis contestat aquestes dues preguntes, resol la següent situació:

A l'hora de tornar, cap a casa, cadascun d'ells decideix baixar a llocs diferents. En Pere para a Llambilles, la Marta baixa a Cassà de la Selva i en Josep a Quart. Quantes pessetes s'hauran gastat cada un d'ells amb el trajecte d'anada i el de tornada?

SITUACIÓ 4: SOLUCIÓ

Solució 1:

10,50 dividit entre els tres amics = 3,50 pessetas per persona.

Per tant, cada amic ha pagat **3,50 pessetes**. Els tres amics han baixat a la parada de **Castell-d'Aro**.

Solució 2:

Pere → $3,50 + 2,60 = 6,10$ pessetes.

Marta → $3,50 + 2,10 = 5,60$ pessetes.

Josep → $3,50 + 2,90 = 6,40$ pessetes.

Activitat 7: Situacions ambientades en l'època

Situació 1 (Berenguer):

SITUACIÓ 1: EL DIA A DIA D'EN BERENGUER **(1893)**

Són les 6 del matí i canta el gall. En Berenguer s'aixeca de cop i va ràpidament a esmorzar, agafa una llesca de pa seca i surt ràpidament per la porta de casa. No pot arribar tard a la feina! No perd el temps en canviar-se de roba, ja que no té cap altra muda de recanvi. Corrents surt de casa per a anar a la parada del Carrilet i agafar el tren per a arribar a Cassà de la Selva. En aquest poble es troba la fàbrica tèxtil on treballa. Només d'arribar en Berenguer es dirigeix cap a la secció de maquinària, el primer que fa és posar greix a les màquines perquè funcionin correctament durant la jornada laboral. Un cop ha acabat aquesta tasca passa a la sala dels telers, on passarà la majoria del seu dia. Primer de tot, passa entremig dels forats de les màquines per poder agafar tots aquells objectes que ahir no van poder trobar les treballadores. Vol acabar el més de pressa que pot amb aquesta feina i com cada dia es punxa amb els claus, se li enganxen els pantalons i queden més foradats del que ja estaven.

Passa 9 hores a la fàbrica i, un cop acaba la jornada, en Berenguer torna a agafar el Carrilet per anar cap a casa. Tot i que està molt cansat i les mans li fan molt mal, està molt content perquè avui és el seu aniversari. Avui la família ha gastat molts diners per a celebrar-ho i menjar sopa de peja de patata. Potser no podrà bufar les espelmes, com li hauria agradat, però és feliç de poder compartir un any més aquest dia amb la seva família. Un cop acabat el sopar en Berenguer, torna al seu llit per a poder dormir i agafar forces per l'endemà.

Nens i nenes jugant. (2017). [Imatge].

<https://apartamentostito.es/2017/12/28/los-mejores-sitios-alicante-los-peques/>.

(2018). [Imatge].

https://es.unesco.org/sites/default/files/styles/img_688x358/public/imld_2018_news-c-raw_pixel-shutterstock_0.jpg?itok=4iHgaHsP.

Carreres de sacs.. (1960). [Imatge].

<http://yofuiaegb.blogspot.com/search/label/Jugando%20en%20la%20calle%20a%C3%B1os%2060%20y%2070>.

[Image]. <https://www.pinterest.es/pin/57069120257685368/>.

Hines, L. [Imatge d'infants que treballaven en una mina d'Estats Units]. Arxiu Nacional dels Estats Units.

Berehulak, D. (2017). [Imatge].

<https://www.marketwatch.com/story/how-consumers-can-put-an-end-to-child-labor-2017-11-17>.

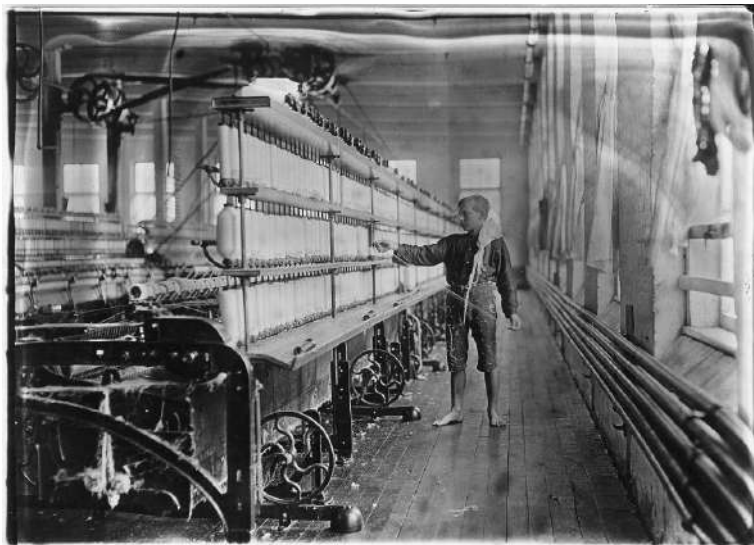
Yongrit, R. (2015). *Children in Yangon, Myanmar, carry baskets loaded with gravel used for construction in 2015.*

[Imatge]. <https://www.ncronline.org/news/opinion/no-back-school-fun-child-laborers>.

Kenny, J. (2016). *A 10-year-old boy pulls a hide from pressing machine at a tannery in Dhaka, the capital of Bangladesh.* [Imatge].

<https://pulitzercenter.org/stories/bangladesh-billion-dollar-leather-industry-has-problem-child-labor-and-toxic-chemicals>.

Young Doffers in a Cotton Mill. [Imatge]. <https://www.thesocialhistorian.com/child-labour/>.

SITUACIÓ 2: L'ENRIQUETA, LA GUARDABARRERA DE SANTA CRISTINA (1960)

L'Enriqueta es desperta amb el fred de la nit. Avui ha somiat que treballava de revisora al Carrilet, però en despertar-se ha vist que la realitat és una altra; ella és una dona i a l'única feina que pot aspirar és a la de ser guardabarrera. Qualsevol tasca que requereixi un cert nivell de responsabilitat no està a l'abast de les dones.

A continuació, es vesteix ràpidament per anar a treballar. Li ronca la panxa, però al rebost només queden unes llesques de pa, tres peces de fruita i algunes hortalisses del seu hort. Ignora la gana que té, agafa un tros de pa i una poma i surt corrent per la porta, ja s'ho anirà menjant tot pel camí.

Avui s'ha adormit i ho sap perquè veu passar el pagès Armengol de lluny. Finalment, arriba al baixador de Santa Cristina a temps, on ella és la guardabarrera. L'Enriqueta mira el rellotge de butxaca, són les 4:57, en cinc minuts passarà el tren. Per això mateix ha de posar-se mans a la feina. Camina cap al baixador, agafa amb força un extrem i comença a estirar la barrera tot arrossegant-la per terra. Avui sembla que pesa més i l'Enriqueta ha de fer molta força per poder-la col·locar. Finalment, amb molt d'esforç ho ha aconseguit, s'eixuga les petites gotes de suor del front i passa a l'altre costat de la via per passar l'altre baixador per tal que cap carro ni cap vianant pugui creuar la via del tren.

Un cop ha marxat el tren l'Enriqueta torna a obrir els dos baixadors, mira el rellotge i veu que el pròxim tren passarà a les 7:50, per tant, encara té temps de tornar a la seva petita casa, situada molt a prop de la via. Avui està molt cansada, però sap que encara li queda molta jornada per davant, haurà de fer aquesta mateixa tasca fins que passi l'últim tren a les 19:07. Repetint aquest mateix procés un total de 8 vegades.

Passen uns dies i avui l'Enriqueta està molt contenta, és final de mes i avui li toca cobrar per tota la feina feta. Un cop ha passat l'últim tren es dirigeix cap a l'estació de Santa Cristina, allà l'espera el tesorero de la companyia que li donarà un sobre amb 49,95 pessetes, que correspon al seu sou mensual. Rebut els diners, l'Enriqueta torna feliç a casa, demà podrà anar al mercat a comprar queviures per omplir el rebost.

SITUACIÓ 3: SITUACIÓ 3: EL DIA DE L'ISIDRE (1960)

L'Isidre s'aixeca ben d'hora al matí, es renta la cara i es vesteix amb l'uni-forme de la feina. Es prepara l'esmorzar perquè té molta gana. Avui es permet menjar el seu esmorzar preferit: pa amb vi i sucre! Que bo que està! Agafa la gorra, se la posa i surt de casa per dirigir-se cap a l'estació del Carrilet, on ell és mossò de càrrega.

Camina ràpidament perquè avui fa molt fred al carrer, són les 5 del matí i encara és tot fosc. Arriba a l'estació de Llagostera a les 5:20, allà fa petar una estona la xerrada amb els companys de feina mentre esperen que arribi el primer tren.

A les 5:39 arriba el Carrilet a l'estació i, l'Isidre i els seus companys han de descarregar ràpidament l'equipatge per a poder carregar els paquets que han rebut a l'estació. El tren marxa direcció a Girona per a portar aquestes mercaderies als seus propietaris. L'equipatge i les caixes pesaven molt i l'Isidre ha quedat molt cansat. Ara té una bona estona per a descansar i repetir aquest mateix procediment durant els 7 viatges restants.

S'acaba la jornada i l'Isidre té moltes ganes de marxar cap a casa. Abans, però, s'espera que arribi el tresorer de la companyia per a rebre el sou d'aquest mes: 231 pessetes!

Activitat 8: Material del joc

Taulell de joc

Cartes dels rols

1- Director de la companyia

Decideix quin treballador perd el torn (la persona escollida pel director no podrà realitzar cap acció). A l'única persona que no es pot escollir és el revisor.

2- Mossos

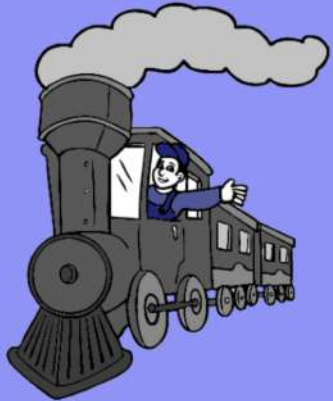
Descarrega o carrega el material o persones en una estació. Alhora, roba un bitllet de circulació d'un altre personatge.

3- Revisor

Escull quin treballador torna a la posició inicial. Et salves de l'acció del Director de la Companyia.

4- Maquinista Girona - Sant Feliu de Guíxols

Tira el dau i avança tantes caselles com t'indiqui aquest, direcció Sant Feliu de Guíxols (1 casella per ronda + les que indiqui el dau).

5- Maquinista Sant Feliu de Guixols - Girona

Tira el dau i avança tantes caselles com t'indiqui aquest, direcció Girona (1 casella per ronda + les que indiqui el dau).

6- Fogoner

Avança una posició més per a cada encàrrec completat (1 casella per ronda + 1 casella per cada encàrrec).

7- Guardabarrera

Obre o tanca les barreres de qualsevol estació. Et salves de l'atac del mosso.

Carta que resumeix les funcions de tots els rols

PERSONATGES DEL JOC

	<p>1. Director de la companyia: decideix quin treballador perd el torn (la persona escollida pel director no podrà realitzar cap acció). A l'única persona que no es pot escollir és el revisor.</p>		<p>5. Maquinista Sant Feliu de Guíxols - Girona: tira el dau i avança tantes caselles com t'indiqui aquest, direcció Girona (1 casella per ronda + les que indiqui el dau).</p>
	<p>2. Mossos: descarrega o carrega el material o persones en una estació. Ahirora, roba un bitllet de circulació d'un altre personatge.</p>		<p>6. Fogoner: pots avançar la casella que et correspon per ronda i, a més a més, una casella per cadascun dels encàrrecs completats amb èxit.</p>
	<p>3. Revisor: escull quin treballador torna a la posició inicial. Et salves de l'acció del Director de la Companyia.</p>		<p>7. Guardabarrera: pots obrir o tancar les barreres de qualsevol estació. Et salves de l'atac del mossos.</p>
	<p>4. Maquinista Girona - Sant Feliu de Guíxols: tira el dau i avança tantes caselles com t'indiqui aquest, direcció Sant Feliu de Guíxols (1 casella per ronda + les que indiqui el dau).</p>		

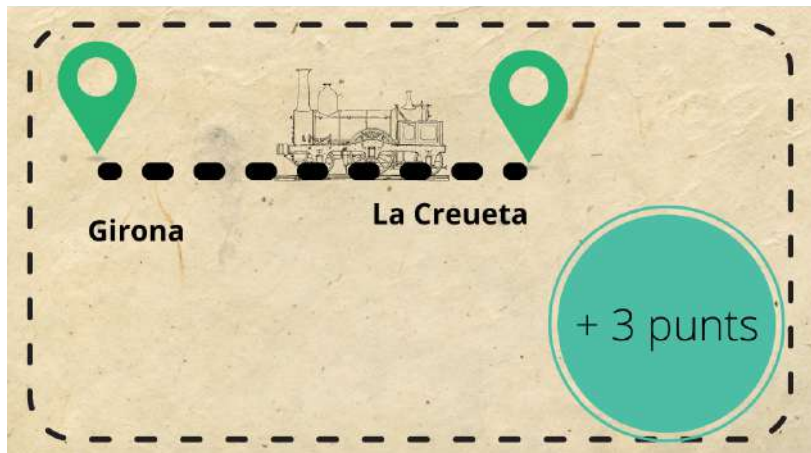
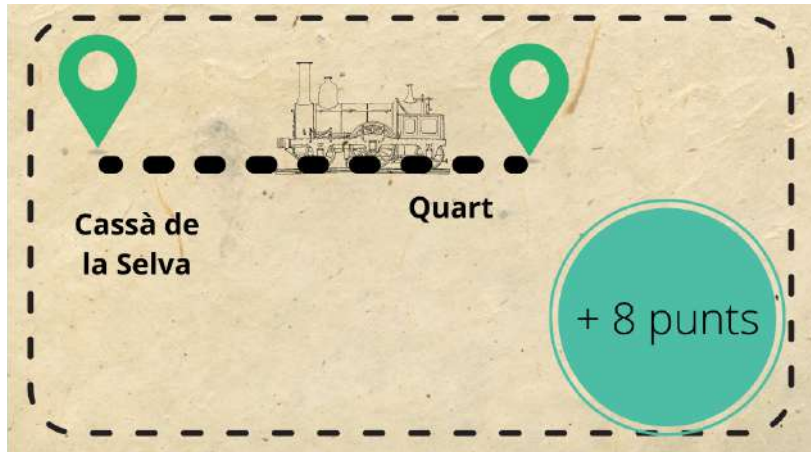
Exemples de cartes de trajecte

Llambilles **Sant Feliu de Guíxols**

+ 15 punts

Llagostera **Font Picant**

+ 5 punts

Carta de premi

Qui és el guanyador/a?

Un cop un dels jugadors hagi completat 4 encàrrecs, la partida s'acaba. En el moment en que un jugador anuncia que ha completat els 4 trajectes, s'acabarà de fer tota la roda de personatges fins arribar a l'últim jugador. Donant així l'oportunitat que tothom faci les seves jugades finals.

El jugador que hagi completat els 4 encàrrecs abans, aconseguirà la Carta de Premi, la qual li permetrà sumar 4 punts addicionals.

A continuació, tots els participants del joc sumaran els punts dels trajectes que han completat i restaran la puntuació d'aquells que han deixat a mitges. El guanyador/a serà la persona que aconsegueixi la puntuació final més elevada.

El joc

La companyia del Carrilet és un joc de rol que et transporta a la realitat de la província de Girona durant el S.XIX . En aquella època hi havia un tren molt estimat per a la població que connectava Girona i Sant Feliu de Guíxols. Aquest va suposar un gran avenç, ja que ofería un viatge ràpid i còmode pels passatgers. Atreveix-te a formar part de la Companyia del Ferrocarril mentre estableixes connexions entre les diferents estacions per completar els encàrrecs que se t'encomanin.

No perdís més el temps i uneix-te a aquesta aventura, que el Carrilet ja surt de l'estació!

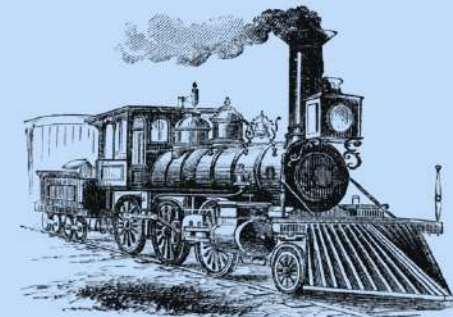
Objectiu del joc

L'objectiu del joc és aconseguir ser el jugador amb una puntuació més elevada. Es poden sumar punts fent les següents accions:

- Completar amb èxit els encàrrecs assignats.
- Sumar el màxim de punts a partir dels encàrrecs realitzats.
- Ser la primera persona en complir 4 encàrrecs.

LA COMPANYIA DEL CARRILET

INSTRUCCIONS DE JOC

Quin material necessites per a jugar?

- 7 Cartes amb els rols assignats.
- Cartes de trajecte.
- Carta de premi per ser el primer en acabar els 4 encàrrecs.
- 4 bitllets de circulació.
- Taulell (mapa de la província de Girona i el Baix Empordà).
- 4 locomotores de diferents colors (1 per a cada jugador/a).
- Barreres.
- 1 dau.
- 4 cartes l'explicació dels rols i les accions que es tenen en cada jugada.

Desenvolupament del joc

Per tal d'iniciar cada ronda, els jugadors triaran un personatge. En la primera partida, el jugador que escollirà primer el seu rol serà el participant més gran i es prosseguirà amb la tria en sentit horari (cap a la dreta). Abans, però, una mà innocent descartarà una de les cartes, tot posant-la bocaterrosa. En les altres rondes, se seguirà el mateix procediment, però la primera persona en escollir el personatge serà l'antic Director de la Companyia.

En el cas que la carta descartada sigui la del Director de la Companyia, seguirà guiant la partida la persona que havia estat Director a la ronda anterior.

Un cop cada jugador té un rol establert, el Director de la Companyia serà qui guiarà el transcurs de la jugada: anunciarà el torn de cada jugador, prenent de referència l'ordre establert a la carta guia.

Cada jugador pot decidir dur a terme tres accions diferents en el seu torn:

- Avançar una casella (en avançar s'haurà de col·locar el bitllet de circulació al centre del taulell).
- Posar en pràctica l'acció que se li atribueix al seu rol.
- Agafar una carta de trajecte (aquesta acció només es pot dur a terme en cas d'haver completat el trajecte anterior).

És important remarcar que les cartes de trajecte tenen una puntuació establerta segons la seva dificultat. Al final de la partida tots aquells trajectes complets serviran per sumar-ne la seva puntuació. Es restaran els punts en el cas que un jugador no completi el trajecte.

En acabar cada ronda, el Director de la Companyia recollirà totes les cartes amb els diferents rols i les barrejarà.

A continuació, un altre jugador descartarà una de les cartes per a poder començar la següent ronda. Iniciant així una nova ronda en la qual cada jugador pot escollir un nou personatge.

EINES D'AVALUACIÓ

Activitat 5: *Mans a la notícia!*

CRITERI		EXPERT	AVANÇAT	APRESENT	NOVELL
Correcció ortogràfica		El text conté 4 o menys faltes ortogràfiques.	L'escrit presenta de 5-7 faltes ortogràfiques.	L'escrit conté entre 8 i 10 faltes ortogràfiques	L'escrit conté més d'11 o més faltes ortogràfiques
Adequació i coherència amb l'estructura de la tipologia textual.	Estructura de la notícia (titular, autor, data, subtítol, entrada, cos, peu de foto)	El text presenta totes les parts de la notícia.	El text presenta entre 5 i 6 de les parts corresponents a la notícia	El text presenta entre 2 i 4 parts de l'estructura de la notícia.	El text només presenta 1 part de la notícia.
	Ordre	Les idees estan ben desenvolupades, el text s'entén amb facilitat.	El text és fàcil de seguir, tot i que hi ha idees que no acaben d'estar ben desenvolupades.	Les idees estan mal estructurades i, per tant, costen de seguir.	Les idees es troben de forma desordenada i sense cap sentit, impeding així el seu seguiment.
	Registre	El registre s'adequa al públic a qui es dirigeix.			El registre no és adequat.
	Tema	La informació aportada durant la notícia és coherent i adequada amb el			La informació que es presenta en la notícia no està relacionada amb el tema escollit.

		tema escollit.			
Morfosintaxis	Concordança	El text no presenta cap error de concordança o només 1.	La notícia presentada mostra 2-3 errors de concordança.	La notícia presenta entre 4-6 errors de concordança.	El text presenta 7 o més errors de concordança.
	Puntuació	El text només presenta 2 errors de puntuació o menys.	La notícia presentada mostra entre 3-5 errors de puntuació.	El text presenta entre 6-9 errors de puntuació.	La notícia presenta 10 o més errors de puntuació.
Lèxic		El text presenta vocabulari precís, tot utilitzant sinònims per evitar repeticions, i adequat a la situació comunicativa.	El lèxic tot i estar escrit amb un vocabulari variat, precís i adequat a vegades presenta errors.	La notícia està formada per vocabulari limitat, poc variat i amb poca adequació al tema.	El vocabulari del text és repetitiu, és a dir, poc variat, i és poc precís.
Entrevista		Les preguntes plantejades als entrevistats són adequades amb el tema escollit, permetent així una bona obtenció d'informació.	La majoria de les preguntes plantejades als entrevistats són adequades amb el tema escollit, permetent així extreure informació en la majoria d'elles.	Algunes preguntes elaborades per l'entrevista són adequades amb el tema escollit. Malgrat això, l'obtenció de la informació és difícil.	Les preguntes que es presenten a l'entrevistat no són adequades amb el tema escollit i no permeten extreure nova informació.

Activitat 6: Passatgers al tren!

CRITERI	EXPERT	AVANÇAT	APRESENT	NOVELL
Comprensió de la situació plantejada i obtenció de dades	Els alumnes comprenen la situació plantejada, tot seleccionant les dades rellevants per tal de solucionar el problema.	Els alumnes han comprès la situació plantejada, però no totes les dades recollides han estat encertades.	Els alumnes han mostrat dificultats en la comprensió del problema, recollint majoritàriament dades poc rellevants.	Els alumnes no comprenen la situació plantejada, seleccionant així dades gens rellevants en la resolució del problema.
Procés de resolució del problema	Les operacions o el mètode seleccionat per calcular la resposta ha estat adequat, permetent així resoldre la situació amb èxit.	La majoria de les operacions o mètodes escollits per a resoldre el problema són les adients.	Moltes de les operacions emprades no són adients per a resoldre els problemes plantejats.	Les operacions utilitzades no són adients per tal de resoldre les necessitats que es plantejaven en els problemes
Resolució del problema	Els alumnes han resolt correctament els 4 problemes plantejats.	Els infants han resolt correctament 2 o 3 dels problemes presentats.	Els alumnes han resolt correctament 1 dels problemes plantejats.	Els alumnes no han resolt cap problema correctament.

Activitat 7: Viatge en el temps!

CRITERI		EXPERT	AVANÇAT	APRESENT	NOVELL
Correcció ortogràfica		El text conté 4 o menys faltes ortogràfiques.	L'escrit presenta de 5-7 faltes ortogràfiques.	L'escrit conté entre 8 i 10 faltes ortogràfiques	L'escrit conté més d'11 o més faltes ortogràfiques
Adequació i coherència	Ordre	Les idees estan ben desenvolupades, el text s'entén amb facilitat.	El text és fàcil de seguir, tot i que hi ha idees que no acaben d'estar ben desenvolupades.	Les idees estan mal estructurades i, per tant, costen de seguir.	Les idees es troben de forma desordenada i sense cap sentit, impeding així el seu seguiment.
	Registre	El registre s'adequa al públic a qui es dirigeix.			El registre no és adequat.
	Tema	La informació aportada durant la notícia és coherent i adequada amb el tema escollit.			La informació que es presenta en la notícia no està relacionada amb el tema escollit.
Morfosintaxis	Concordança	El text no presenta cap error de concordança o només 1.	La notícia presentada mostra 2-3 errors de concordança.	La notícia presenta entre 4-6 errors de concordança.	El text presenta 7 o més errors de concordança.

	Puntuació	El text només presenta 2 errors de puntuació o menys.	La notícia presentada mostra entre 3-5 errors de puntuació.	El text presenta entre 6-9 errors de puntuació.	La notícia presenta 10 o més errors de puntuació.
	Lèxic	El text presenta vocabulari precís, tot utilitzant sinònims per evitar repeticions, i adequat a la situació comunicativa.	El lèxic tot i estar escrit amb un vocabulari variat, precís i adequat a vegades presenta errors.	La notícia està formada per vocabulari limitat, poc variat i amb poca adequació al tema.	El vocabulari del text és repetitiu, és a dir, poc variat, i és poc precís.
	Relació amb el treball fet a classe	L'alumne relaciona el relat amb les situacions que s'han presentat a classe, tot relacionant la realitat actual amb la de l'època tractada (finals S.XIX - inicis S.XX). Alhora, n'extreu una bona reflexió.	L'alumne relaciona la seva narració amb les situacions que s'han presentat a classe tot relacionant la realitat actual amb la de l'època tractada (finals S.XIX - inici S.XX). Tot i això, no ha aprofundit tant com es desitjava en la reflexió final.	L'infant relaciona en ocasions molt puntuals i limitades la seva història amb les treballades a classe, contextualitzades a finals S.XIX - inici S.XX. Aquest fet provoca que la reflexió sigui poc profunda	L'infant no relaciona el relat amb les situacions presentades durant la sessió anterior contextualitzades entre finals S.XIX i inici S.XX, obtenint així una reflexió quasi inexistent.